

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației** (strada, Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani.

Preotul și învățătorul.

Sub titlul „Unire”, „Universul” din București publică un articol despre conlucrarea preotului și învățătorului dela sate. Cele spuse se potrivesc foarte bine și la noi, de aceea îi facem loc și în coloanele „Foii”.

... Din scrisoarea unui învățător rural — și repetăm că nu e singura ce am primit asupra acestei chestiuni — s'a văzut, că învățătorii reclamă că în sarcina, ce e pusă pe umerii lor, pentru ridicarea stării culturale a poporului, nu întîmpină ajutorul clerului rural, chîmînd și el, prin pozițiunea sa, a colabora la această măreață operă.

La această critică am primit răspunsuri dela mulți preoți, din cari am publicat unul. Preoții se apară de imputare, ce li se face, arătând că, deși mîsiunea lor e foarte grea, totuși nu stau la îndoială a conlucra la opera culturală.

Din această discuțiune a reeșit, că între preoți și învățători este oare-care neînțelegere. Acești din urmă impută celor dintăiu că nu le dau concurs; la rîndul lor preoții se plîng, că nu li se dă atențiunea cuvenită și că învățătorii nu li-e sînt prietini.

Lucrul acesta merită toată atențiunea.

Este un interes național de primul ordin, ca poporul să fie ridicat din starea în care se află, stare înapoiată în multe privinți; pentru luminarea populațiunii rurale, pentru buna ei îndrumare pe calea economică și socială, factorii cei mai potriviți, prin pozițiunea lor în

mijlocul sătenilor și prin pregătirea lor, sînt învățătorii și preoții.

Nici învățătorul singur, nici preotul singur, nu pot să îndeplinească muncă ce se cere pentru aceasta; deosebit de această imposibilitate de fapt, acțiunea unuia singur din acești doi factori ar avea drept urmare o dezvoltare unilaterală, lipsită de echilibrul absolut necesar, la care trebuie să tindem.

Între preot și învățător trebuie să existe dar', în interesul cauzei, o desăvîrșită înțelegere, ei trebuie să se sprijinească unul pe altul în tot momentul.

Dacă nu este înțelegere între ei, sau dacă există chiar neînțelegere, aceasta e un rău foarte păgubitor și pentru cauză și pentru dinșii.

Și după-cum s'a văzut din comunicările publicate, nu există înțelegere, ba se pare chiar că o neînțelegere între cei doi factori culturali ai satelor.

Starea aceasta de lucruri e foarte regretabilă și ea trebuie înădîrsoșită.

Fiind geologi unul de altul sau neîncredători unul de altul, preotul și învățătorul nu câștigă nimic, ba dimpotrivă pierd, căci își amăresc sufletul și își împedecă reciproc acțiunea.

Din contră, dacă își vor da bine seama de pozițiunea și chîmarea lor și se vor întovărăși frățeste spre a se rezîma unul pe altul, ei vor câștiga enorm, mai mică le va fi sarcina, mai ușor o vor putea îndeplini și mai mult și mai grabnic rod va produce muncă lor.

Ei trebuie să se gîndească cum că atențiunea frunțașilor țării și a opiniei publice este continuu îndreptată asupra lor, și că-și vor strage cinste sau des-

considerațiune, după-cum își vor îndeplini chemarea lor măreață.

În multe scrisori, pe cari le-am primit dela preoți în această privință, am constatat cu bucurie că preoțiimea își dă seama de trebuința unirei puterilor. De același spirit sînt pîtrunși și învățătorii.

Să-și dea dar' mîna și să lucreze cu toți în armonie.

În acest sens oredem, că și autoritățile superioare respective ar trebui să îndrumeze pe preoți și pe învățători.

Lupta în comitate. Din Arad ni-se scrie, că la congregația de alături a comitatului Arad a luat parte un mare număr de membri români, peste 100 de inși. Mai mulți dintre ei au interelat și vorbit în chestii românești. Între altele avocatul Mih. Veliciu a interelat în chestia limbii, cerînd a se respecta legea de naționalități și hotărîrea luată la 11 Febr. 1869 ca limba protocolară să fie și cea română. Frumos a vorbit și Dr. St. Pop tot în cauză națională.

Averile mănăstirilor sîrbești. Căpeteniile tuturor mănăstirilor sîrbești din Ungaria s'au prezentat corporativ în capitală, ca să protesteze contra concludului cunoscut al ultimului congres sîrbesco, prin care li-se va lua din mîni administrarea bunurilor mănăstirilor sîrbești. Ministrul Széll le a promis, că va cerceta lucrul.

FOIȚA.

Să fim țărani Români.

Să fim țărani. Cu hîrnicie
Pămîntul să muncim,
Să fim Români și 'n armonie
Cu toți să trăim.
Să fim țărani, să fim Români
Să fim țărani Români.

Pămîntul hrană dă la toți,
Voinici pe toți îi face,
Voinici țărani, voinici Români
Și la războiu și 'n pace.
Să fim țărani, să fim Români,
Să fim țărani Români.

De frig, de vîfor, de furtuni
Voinici nu ținem seamă,

Pămîntul patriei ne e,
Români, a noastră mamă.
Să fim țărani, să fim Români,
Să fim țărani Români.

Să fim țărani. Cu hîrnicie
Pămîntul să muncim,
Să fim Români și 'n armonie
Cu toți să trăim.
Să fim țărani, să fim Români,
Să fim țărani Români.

Th. D. Speranță.

Poesii populare.

Din Costeiu.

Com. de Ioan Opțianu, plugar.

Frunză verde de tuleu,
Urîtu-î bărbatul tîu!
Uritu-î ca ciumele,
Ear' tu ești ca zînele!

Astă-toamnă când umblam,
La plug ziua când aram,

Eu tot la tine gîndeam,
La joc mîndră când jucam
De degete ne strîngeam
Eu pe tine, tu pe mine,
Ca să vin seara la tine,
La fîntînă într-o seară
Noi doi ne vorbirăm eară,
Încătrău s'o apucăm
Unul de altul să dăm.

Măndro, măndruța mea!
Poartă-te, cum te-ai purta
Numai nu te mărița.
Poartă-te vr'o doi trei ani
Tot în ciudă la dușmani,
Dela doi, dela trei ani
Fă-le voie la dușmani.

Când tres măndro pe la voi
Plîngu-îmi ochii amîndoi!
Când tres pe lîng'a voastră casă,
Jos picioarele mă lasă!
Când tres măndro pe la tine,
Plînge inima în mine.

Procesele de presă ale Slovacilor. În 10 Februarie c. se va pertracta înaintea juriului din Budapesta procesul de presă al redactorului **Milos Pietor**, pus sub acuză pentru naște preținse poezii agitatorice, publicate în ziarul „**Poutemo Zabavne Kuitly**“, al cărui redactor responsabil e Pietor.

La două săptămâni după aceasta, în 23 Februarie c. se va pertracta tot în Budapesta procesul de presă al lui **Svetozar Hurban-Vajanski**.

După „**Tribuna**“ urmează îndată ziarele slovac! După Români — Slovaci!

Limba maghiară și seminarul săsesc. Wlassics nu e de loc mulțumit cu sporul făcut în limba maghiară la seminarul săsesc din Sibiu. Asta pe baza experienței făcute când cu vizitarea lui din toamna trecută. Consistorul săsesc din Sibiu a dispus pentru mulcomirea acestuia, ca în 2 zile pe săptămână elevii din seminar să converseze numai în limba maghiară.

Casa magnaților a ținut luni și marți ședințe, în cari s'au dezbătut asupra legii despre pasapoarte. **Bántfy** cel vestit a cerut, ca pasapoartele, ce se dau în Croația, să fie în limba maghiară, ceea ce s'a respins. Tot așa s'a respins și propunerea lui **Esterházy**, ca ele să se dea în limba maghiară, croată și franceză.

Congrua. Comisiunea regnicolară a statuit conscrierea venitelor din beneficiile bisericești mai mici, al căror număr se urcă la 5500. Acum se continuă cu conscrierea beneficiilor mai mari.

Opoziția croată. „Obzor“ și „Hrvatosa“ publică textul rezoluției, care se va prezenta adunării din 28 l. c. a opoziției croate. În ea se zice, că fostul partid de drept și fostul partid independent, cari s'au contopit dela 15

De cine dorul se leagă
Nu-ți mai poartă mintea 'ntreagă,
Că de mine s'a legat
Dar' nimic n'am ce să-i fac,
De se leagă de voinic,
Năpustește plugu 'n câmp
Și pleacă unde a pus gând,
De se leagă de nevastă
Toată ziua-i la fereastră.

FURNICARUL.

— Vezi ilustrația. —

E un animal lung de 4 urme. Botul îi este foarte ascuțit, dinții îi lipsesc, limba e ca un verme lung, căci o poate înșula, afară din gură, până la o depărtare de 40 cm. și încă de 50 ori pe minută. Animalul acesta trăiește în America-de-sud și se nutrește cu animale mici, mai ales furnici. Mușinoarele le răscolește cu ghiarele, ear' cu limba prinde furnicile și le înghite.

Ianuarie încoace, vor lua numele „**Partidul croat de drept**“. Partidul cel nou va ține strins la programul stabilit în 1894, acceptat și de partidele fuzioneate acum. Va lucra îndeosebi pentru reforma electorală schimbarea pactului financiar cu Ungaria în sensul, ca Croația să-și câștige o completă independență financiară, și pentru cea mai largă libertate de presă și întruniri.

Noul partid, format în comitatul Liptov sub numirea „**Partidul maghiar**“, și-a ținut adunarea de constituire. Până acum numără vre-o sută de membri din cercurile inteligenței maghiare de acolo. Avem de-a face cu partidul unei naționalități — al celei maghiare. Pentru ce e oprit în activitate partidul altei naționalități, al celei române?

În dietă s'a început dezbateră proiectului militar, prin care se cere înmulțirea numărului de soldați și micșorarea numărului celor din rezerva întregitoare (Erzatzrezerviști). Opoziția e contra acestei legi și cere îndeosebi, ca să se reducă anii de serviciu militar dela 3 la 2 ani.

FURNICARUL.

România. În 25 l. c. s'au făcut alegeri parțiale în opt județe. La Mușcel a fost ales în colegiul I. pentru senat, șeful partidului conservator G. Gr. Cantacuzino; la Romanai a reușit de-asemenea candidatul conservator dl. Tache Ionescu, fost ministru.

PROCESELE DE PRESA contra lui **L. Korodi**, **Dr. Orendi** și **Dr. Fr. Liess**, după-cum spune „**Kr. Ztg**“, vor fi pertractate în luna viitoare înaintea curții cu jurați din **Târgul-Murșului**.

Vizită princiară. După-cum se vorbește cu siguranță în cercurile înalte politice, că **A. S. I.** principele moștenitor al Germaniei va vizita Bucureștii la primăvară, unde va fi oaspele **MM. LL. Regelui și Reginei**.

Creta. Am dat știrea, că ambasadorul rus **Sinovieff** a solicitat la Sultanul independentă Cretai. Azi avem o știre contrară. Asume „**Correspondența germană**“, pe baza „unei informații din cercuri diplomatice“, afirmă, că che-

stia cretană va fi rezolvată la primăvară prin anexarea Cretai la Grecia.

Rusia a propus și sprijinit această soluțiune, — zice „**Cor. germ.**“.

DIN LUME.

Peninsula-balcanică.

Sarafoff nu vrea să știe de promisiunea Puterilor, că vor introduce reforme în Macedonia. El a început să alcătuiască bande revoluționare. Sămbătă deja au plecat 30 de insurgenți.

Mihailowski a început să atace pe **Sarafoff**, că această procedură va păgubi interesele cauzei naționale bulgare.

Guvernul a intervenit ca să împacă ambele comitete, însă fără nici un rezultat.

Mihailowski a convocat adunarea comitetului de sub presidenția sa și a spus, că în cazul când Turcia n'ar vră să aplice reformele, atunci singurul mijloc ce rămâne de făcut este o răsccoală generală. Pentru aceasta el a propus contractarea unui împrumut de 100.000 de lei, care să servească la cumpărarea de arme și de munițiuni pentru reușita acestei răscioale. Propunerea a fost primită în aplause.

Împrumutul va fi garantat deoptzeci de persoane solvabile.

Reformele, pe cari se încearcă Turcii să le aplice, sânt departe de a face să înceteze turburările. Din contră, călătoria contelui **Lamsdorff** și asigurările Austriei, că dacă Turcia nu va fi în stare să liniștească populațiunea macedoneană, atunci Macedonia va fi ocupată de puterile străine, a încurajat pe Bulgari, ca să facă agitațiuni și răscioale chiar în timpul iernei.

Aproape de Salonic o bandă de briganzi a tăiat firul telegrafic și a încercat să strice ținetele drumului de fer pentru ca să producă o deraiare de tren. Asupra trenului expres-continental briganzii au tras mai multe focuri de revolver.

Aproape de Bitolia, la Nijopole, doi proprietari turoi au fost atacați și răniți. Aproape de Resna a fost omorât păzitorul țărinelor.

Locuitorii din Brezava s'au unit cu răsculații, atacând pe gendarmi. Gendarmii au dat foc satului.

Consulii din Bitolia au înregistrat toate crimele și violențele comise în vialetul Monastir și au înaintat raportul lor către guvernele respective.

Șeful de bandă albanez, **Malchi**, într-o luptă ce a susținut cu **Nizamii** aproape de Gevgeli, a fost prins și trimis la închisoarea din Salonic.

„**Allgemeine Correspondenz**“ confirmă știrea, că Poarta proiectează să întruibinjeze ofițeri germani, cari servesc în armata turoă, la administrația Macedoniei.

O telegramă din Constantinopol primită la Viena, spune, că noul mare

vizir va trimite ambasadorilor o notă, în care va espune ideile sale în privința chestiunii reformelor ce trebuie să se acorde Macedoniei.

În Grecia se fac pregătiri de războiu. Toată lumea este convinsă, că la primăvară războaiele din Macedonia vor începe cu mai multă furie și că un războiu între Bulgaria și Turcia va fi inevitabil. În acest caz Grecia va fi silită să apere frontierele și să intre în acțiune, în caz, când interesul elenismului în Macedonia ar fi periclitat. Se vor face mici bande de palicari, cari vor lupta cu bandele bulgare din Macedonia. Presa din Atena face apel la vechiul patriotism al Grecilor, ca să fie și de astă-dată la înălțimea împrejurărilor.

Din Salonic sosesc știri la Belgrad, cari comunică despre cruzimi comise de trupele turcești trimise asupra singuraticelor comune din vilaiet.

Maroco.

Din Maroco se vestesc și învingeri de ale Sultanului, și de ale pretendentului. Cele mai multe sunt ale acestuia, care asediază deja capitala Fez. El mai așteaptă numai câștigarea pe partea sa a puternicei seminții Semur, ca să facă asaltul final.

Mai multe bănci din Paris s'au aliat, ca să dea guvernului din Maroco un împrumut de 7 milioane lei pe patru ani. Ca siguranță se vor amana venitele vamale.

Canalul Panama.

Președintele Roosevelt a prezentat senatului spre aprobare contractul pentru canalul de Panama. Prin acest contract se obligă Statele-Unite să plătească Columbiei odată pentru totdeauna 10 mil. dolari, apoi anual câte 250.000 dolari. Columbia cedează Statelor-Unite în schimb un teritor de gese miluri, unde ele pot aduce trupe pentru acutul teritoriului, dacă nu o va pute face aceasta Columbia. Contractul se încheie pe 100 ani și poate fi reînnoit la cererea Statelor-Unite. Acestea au dreptul de judicatură pentru spele, cari vor fi în legătură cu canalul, și încasează de la vasele, cari trec prin canal, toate dările.

SCRISORI.

Spre calea degenerării.

De lângă Panciova, 1903.

Cu toții știm, ce factor neprețuit e biserica mai cu seamă acolo, unde căteva mii de Români sunt încunjuți de zeci de mii de străini, cari din răspuneri se nivesc a-i desnaționaliza, a-i despoia de tot ce au sfânt, de limba, de portul, de datinile și de obiceiurile lor naționale, moștenite dela moși-strămoși.

În astfel de stare deplorabilă se aflau Românii pancioveni înainte cu vre-o 4 ani.

Zeci de ani nime nu s'a interesat de soarta lor după merit, nime nu simțea adevărată durere, când vedea cum dușmanii noștri, dintre cari mai cu seamă Sârbii li desnaționalizau, li despoiau de limba, de portul, de datinile și de obiceiurile lor naționale strămoșești.

Înainte de a bate ora a douăsprezecea însă, s'a pus sfârșit spiritului bolnăvicios de moarte, spiritului îngrozitor, ce părea ca o bombă aruncată în foc, care în tot momentul se explodeze, ce domnea în mijlocul Românilor pancioveni, căci cu ajutorul dlui Trif Miclea, protopresbiterul tractului Panciova, și cu munca mare desinteresată, cu abnegațiunea unică în felul său, a părintelui Ioan Stroca, fost pe atunci administratorul parohiei din Omolnita (lângă Panciova) s'a înființat parohie gr.-or. românească independentă de coreligionarii Sârbi, respective s'a reînființat fosta comunitate gr.-or. românească, existentă odată în Panciova.

Faptul acesta mareș e și va fi întotdeauna de o importanță incomparabilă, căci prin el s'a pus sfârșit anarchismului, s'a împiedecat desnaționalizarea Românilor pancioveni, dar' tot prin el s'a dat și un mijloc, ca să țină morțiș la aceea, ce au moștenit dela moși-strămoși.

Neavând Românii pancioveni timp îndelungat nici biserică, nici școală, nu e mirare, că foarte mulți și-au uitat limba maternă, nu e mirare, că s'au înstrăinat de portul, de datinile și de obiceiurile lor strămoșești, primind altele străine nouă, străine trecutului și tradițiilor noastre naționale, căci la lipsa păstorului sufletez, care atât de pe sfântul altar al Domnului, cât și la ori-și ce ocaziune, să îndemne la iubirea, ținerea morțișă și respectarea a tot ce am moștenit, ce ne-au lăsat moși-strămoșii noștri...

La început, deși multe și grele pedeci se puneau din partea străinilor, dar' mai cu seamă din partea îngâmfărilor noștri coreligionari, a vânătorilor de suflete, din partea Sârbilor, apoi deși zilnic se luptau cu lipsele și neajunsurile cele mai simțitoare — ceea-ce și acum stă — sfacerile interne ale parohiei mergeau binisor și ne legănam în aceea dulce speranță, că ora eliberării din cătușele sclăviei ierarhice răsărite în curând va bate.

Durere însă, căci speranța aceasta frumoasă a dispărut, cum dispăre un vis, căci de un timp în mijlocul Românilor pancioveni nu mai există însuflețirea ce a existat odată, prea puțin interes se manifestează față de cauzele parohiei.

Faptul acesta e nespun de trist și dureros, e nespun de condamnat.

Oare am recăzut în păcatul nostru vechiu?

Indiferentismul ear' își arată capul, ear' ne-a cuprins simțirile noastre?

Abia am tras două-trei brezde în ogorul impetrit, lăsat atât amar de timp în voia sorții vitrege, și ni-s'au urit de muncă, am lăpădat plugul din mâni, dându-l ear' pradă ruginii.

Nu e oare împrejurarea aceasta un păcat mare, un păcat de moarte?

E virtute, cu ce atât de mult ne facem osane și ne servește spre laudă?

Din toate punctele de vedere, e o necesitate imperativă, că în mijlocul Românilor pancioveni, însuflețirea să reînvie și uniți în cugete și în simțiri, cu toate mijloacele ce le stau la dispoziție să lupte în contra tuturor elementelor dușmănoase, în interesul și spre înflo-

rirea tinerei parohii române din Panciova, până ce spiritul bolnăvicios nu prinde rădăcini, căci atunci toate luptele, eșecurile noastre zădarnice vor fi.

Frunză.

La emigrările în America.

Țeara Oltului, Ianuarie 1903.

Legislatorii din Pesta au adus lege nouă, prin care se pun pedeci imigrărilor și emigrărilor.

La aceasta se vede că a dat ansă venirea în țeară a unor elemente nedorite, și trecerea la America în masă a cetățenilor noștri, între cari și a Românilor, cari sunt recunoscuți de buni plătitori de dări.

Nu știu încă frica aceasta e basată față de alții, dară știu că față de Români nu e, pentru-că dintre cei-ce s'au dus, nici unul nu rămâne acolo, fără din contră abia așteaptă timpul să se reîntoarcă acasă, liberi de datoriile făcute aici.

Acesta e naturul Românului, și aceasta transpiră din toate epistolele ce trimet la cei rămași acasă.

Nu cred să mai existe în lume popor, care să țină cu atâta tărie și sfîntenie la vatra strămoșească ca Românul, aceasta e evident constatată și din analele militare de pe timpul, când regimentele românești erau în garnizoane prin Italia, Boemia, Galiția etc, că foarte mulți se bolnăveau, ba și mureau de dorul de patrie așa numitul »Heimweh« cum se inducea în registre germane.

Lipsa de mijloace și lipsa de stabilimente, unde poporul să poată lucra să-și câștige cele necesare pentru susținerea familiei și purtarea sarcinilor publice, îi fac pe Români să meargă la America.

Cunosc mai multe cazuri, unde capul familiei s'a dus la America și de unde prin muncă în decurs de 2½ ani a trimis familiei peste 4 mii coroane, cu care s'a scăpat de datorii, și a procurat vitele necesare la economie, are și bani depuși spre păstrare, și astăzi sunt ear' acasă în fruntea familiei, fac onoare comunei prin purtare bună și cumpătată, atât ca cetățeni cât și ca economi harnici, pentru-că acolo au învățat a lucra, a câștiga și păstra.

Am avut ocaziune să ved la un oficiu postal, la care aparțin 7 comune, conspectul făcut cu finea anului trecut 1902, despre banii veniți dela America, și m'a pus în uimire suma colosală de aproape una sută mii coroane. E ușor de presupus că în întregă țeara suma va sjunge la milioane, dacă considerăm că din aceste 7 comune sunt abia vre-o 100 indivizi duși.

Acesta îndeamnă și pe alții să ia drumul Americii, deși nu au datorii, dară numai să câștige bani albi pentru zile negre.

Au mare merit în privința aceasta băncile noastre pentru ajutorul ce dă călătorilor anticipându-le speșele de călătorie, și după cum sunt bine informat nu numai că nu au avut până acum nimica pierdere, din contră mulțumire, vândând după achitarea avansurilor, astăzi incurg în continuu depunerile.

Românul din fire e mulțămitor binefăcătorului său.

Am scris acestea pentru ca ori cine se știe că Românul nu emigrează, fără prin muncă grea, contribuie la susținerea patriei sale, pe care o iubeste, pentru că aici își are vatra lui din moși și strămoși, e adevărat cetățean cu inimă, nu din interes personal material ca »Schreib Moritzii« a căror patrie e »ubi bene«.

Ceva însă mă neliniștește, și anume cangrenaneconfosionalismului, care, după cum am înțeles, a început a-și ridica hidoul cap în comunele Arpașul-de-sus și Streza Cârțișoara, și anume în Arpașul-de-sus chiar prin cantorul bisericii. După ce mă voi convinge personal de adevăr, îmi țin de datorință, a face și publicului mare cunoscute cauzele, ce înseamnă pe acești nenorociți, la un pas așa greșit — mi e frică însă că preotul va fi cauza.

Vouă, fraților din America, vă zic un »Doamne ajută« să vă întoarceți sănătoși, la al voștri, cari vă doresc.

Ghiță.

Cum au ajuns oamenii la scrierea de astăzi.

Cea mai veche scrisoare, pe care o cunoaștem până astăzi, o au Chinezii. Scrierea lor e foarte anevoioasă. După cum s'arată literile lor sunt chipuri de lucruri, deci, literile s'au născut, ca și la Egipteni, din hieroglifice. Când aveau să scrie un corb, desemnau un corb; aveau să scrie mână, închipuiau o mână. Lucrul până la un loc e ușor și limpede, când ai să scrii cuvinte cari arată lucruri concrete; dar' când ai să scrii cuvinte, cari arată abstracțiuni, greutatea e mare. Cum să scrii, adică prin ce chip, vorbe ca durere, ascuns, aici, târziu, câtră? Chinezii și-au găsit pentru acest fel de cuvinte semne anumite, pe cari nu le poate citi ori-cine, ci numai cei ce le înveți.

Scrierea de azi a Chinezilor nu este însă cu chipuri. Dintr'un chip anumit a ieșit un semn, o scurtare oarecum a chipului. De pildă, din chipul calului a ieșit un semn, care seamănă cu o coamă, din chipul întreg al boului s'au luat numai coarnele. Și așa s'au născut oarecum niște litere. Greutatea cea mare acum a scrierii chineze e de două feluri. Antăiu, că fiecare vorbă își are semnul sau deosebit, care nu numai arată chipul lucrului, dar' e născut dintr'acest chip. Așadar' fiecare vorbă își are semnul său, și fiecare semn arată altă vorbă. Prin urmare câte vorbe sunt în limbă, atâtea semne sunt, atâtea litere. Usul de toate zilele are cam 4 - 5 mii de litere, dar' de toate sunt peste o sută de mii de litere în scrierea chineză. Poți deci să înveți o viață întreagă, și tot să nu cunoști toate literele chinezești. A doua greutate este, că o vorbă poate să aibă mai multe înțelesuri, cum se întâmplă în toate limbile, ear' acest lucru în chinezește e foarte des, așa că o vorbă poate avea până la 25 de înțelesuri, însă pentru aceeași vorbă e un singur semn — ling, care e și aleg. și frunză, și tăpân, și bas, și dincolo, și eram etc. — cum poți deci să știi că acest semn care se

cetește ling, însemnează aleg și nu f unză, ori bas etc.? Când vorbește Chinezul, nu face confuzie între înțelesuri, căci el vorbește cântând, și după-cum accentuează și întonează cuvântul, cunoști adevăratul înțeles al lui. În scriere însă s'ajută dând semnului fel de fel de alte semne mititele, puse când deasupra lui, când dedesubt, când pe margini, în toate chipurile, ca accente, codițe, cercei, coarne, cârlige, săgeți și câte altele, așa că semnul cel de baștină e împoșonat pe de toate părțile.

Chinezii scriu de sus în jos, în linie verticală, așa că rindurile scrierii se par stâlpi. Nici un semn nu seamănă cu altul și mulțimea podoabelor lor te zăpăcește.

Vechimea scrierii lor și bogăția literaturii îi împiedică să schimbe acest sistem de a scrie. S'a făcut și la ei vorbă să scrie ca Europeanii cu câteva litere, dar' cum sunt foarte conservatori întru păstrarea lucrurilor din părinți nu s'au învoit. E adevărat, că de-ar lua scrierea simplă cu litere, care arată sunete, nimenea nu s'ar ocupa cu cărțile lor scrise mai înainte — și au cărți mai multe decât ori-care neam de pe pământ, și în ele religia și dreptul și istoria lor, de peste 6000 de ani — ear' asta ar fi o mare pierdere pentru ei. Japonezii, cari au o literatură mai tină și sunt și mai primitivi de lucruri nouă, au lăpădat semnele chineze și și-au făcut un alfabet de 47 litere, numit i-ro-fa, căci aceste sunt cele mai dese sunete în limba lor (i, r și f) și cu ele încep alfabetul ca noi cu abece. Ei au sistem european de a scrie.

Scrierea Egiptenilor, nu cu mult mai tină decât a Chinezilor, este cu totul altfel și e o treaptă mijlocie între scrierea chineză și cea a Europeanilor. Pe când Chinezii scriu cu un semn o vorbă întreagă, Egiptenii scriu numai o silabă. Acesta e sistemul egiptean cu toate că scriu cu câte un semn și vorbe întregi, dar' numai anumite vorbe. Așa d. e. un cerc cu un punct în mijloc însemnează soare și se cetește ra (Ra eră zeul soarelui) un cerc simplu sau un oval însemnează ro, adică lună. Acum dacă aceste semne stau unul lângă altul ca un singur semn, se cetește raro, care nu mai însemnează soare-lună ci măsură. Această scriere e rebus; din chipuri scoți cuvinte. Ca exemplu în limba noastră două linii undulate ar însemna apă, un cub ar însemna mineralul sare (fiindcă se cristalizează în cubi). Acum, ori-unde vezi singuratică două linii ondulate cetești apă, un cub singuratic cetești sare, dar' când vor fi unite ca un semn vei citi cu totul altă idee, adică apă-sare (din verbul a apăsa).

Așa scriau Egiptenii mai la început. Se înțelege, că într'acest chip n'au nevoie de atâtea semne câte au Chinezii; scrierea se simplifică mult. Semnul bunăoară pentru car era și pentru silaba car, ori în ce cuvânt ai fi întâlnit-o.

Mai târziu, numai primul sunet al unui cuvânt se cetea, și de aci înainte scrierea era un fel de acrostih. De exemplu, ca să scrii luptă, desemnai chipul unui animal ori obiect, al cărui nume începea cu l — un lup, o lebădă, o lampă, etc. Apoi al unui lucru ori animal al cărui nume începea cu u, (urs, undiță),

apoi așa pe rând mai departe. Vezi bine, eu dau aceste exemple în limba noastră, Egiptenii le aveau în limba lor. Chipurile puteau să fie foarte multe pentru același sunet, cum de pildă la noi pentru f am putea desemna frunză, fluer, flintă, foc, fag, fagure, fus, fuior și altele nenumărate. Cu timpul au ajuns să întrebuințeze numai acele chipuri, cari se puteau mai ușor desemna și al căror nume era mai cunoscut. Această scriere era întrebuințată numai în peatră, căci Egiptenii scobeau scrisoarea în pereții templelor și al mormintelor.

După-ce au început însă să scrie pe papirus (un fel de hârtie foarte trănicioasă) nu mai desemnau chipurile așa frumos, căci nu erau toți meșteri, ear' graba ce-o puneau să scrie nu le da răgaz să fie migăloși, și așa au ajuns ca și Chinezii să tot simplifice desemnul până au ajuns ca în loc de chipuri să aibă numai semne anumite pentru ele. Bună-oară chipul dintău deplin al unei case, a ajuns să fie numai chipul acoperișului ei, apoi și acesta s'a făcut mai simplu, un semn din 3 linii cum sunt contururile acoperișului / \ , apoi în graba scrierii și acest semn s'a rotunzit de s'a făcut un simplu semi-cerc.

Dar' totuși, deși simple, erau multe semne pentru același sunet. Atunci Fenicienii au venit la gândul să aleagă dintre atâtea semne pentru un sunet unul singur — va să zică un semn și un sunet — și au făcut un alfabet simplu. Pentru sunetul a au luat numai semnul, care închipuia boul și i-au și zis acestui semn bou (alef). Cu puțină fantazie poți într'adevăr recunoaște chiar și în alfabetul latin (deși s'a schimbat mult) în a chipul boului: a mic scrie, e compus din două părți, un o și un semi-cerc lipit de el, o făcut lungueț spre dreapta, ar închipui trupul boului, ear' semi-cercul, coarnele lui. Pentru sunetul b au luat chipul casei (beth), pentru g chipul cămilei (ghimel), etc. Astfel Fenicienii au fost cei dintăi, care au scris ca Europeanii de astăzi, având pentru fiecare sunet un singur semn și dând unui semn un singur sunet.

Dela Fenicieni (cam 1000 de ani înainte de Christos), au învățat scrierea Judeii și Grecii. Și unii și alții au schimbat semnele Fenicienilor după-cum le-a venit mai bine. Grecii au păstrat chiar numele semnelor feniciene-semitice, alfa, vita, gama, delta, cu toate că în limba lor aceste vorbe nu însemnează nimic. Dela Greci apoi, și dela Judei, semnele acestea au străbătut spre Ost până în India la marginile Chinei, unde s'au oprit, căci au dat de conservatorii Chinezii; ear' spre apus în toată Europa. Cel cari le-au rotunzit și le-au făcut lenicioase, schimbând formele lor au fost Romanii, ear' dela Romani le-au primit toate popoarele Europei. Un episcop al Goților, care le-a tradus biblia, a născocit pentru Nemți un alfabet, schimbând puțin pe cel roman și făcând literele mai cu colțuri, acesta e alfabetul german. Ear' Chiril, apostolul Slavilor, schimonosind alfabetul roman și născocind el câte ceva, a făcut alfabetul chirilic, pe care-l au azi Slavii.

G. Coșbuc.

Cassa de ajutorare.

(Urmare).

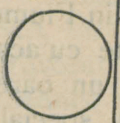
Despre plătitrea taxei de membru în rate săptămânale.

Am spus deja, că în ori-care grupă se se înscrie omul, taxa de membru se poate plăti și în rate. Cum se întâmplă aceasta? Taxa celei dintâiu jumătăți de an se plătește odată, căci membrul n'are nici un drept până n'a plătit-o. atunci însă când ne-am înfătoșat înaintea primăriei comunale, ca să fim primiți între membrii cassei, spre a pute să adunăm taxa mai cu ușurință, să cerem numai decât dela postă așa numita foaie de colectă (de adunat).

Gyűjtőlap

az 1900: XVI. t. cz értelmében szervezett »Országos gazdasági munkás- és családsegélypénztár« első csoportjához tartozó tagok 5 korona 20 fillérnyi félévi tagsági díjának postai levélbélyegeken való lerovására.

5 korona 20 fillér.

Mindegyik kockába 20 filléres levélbélyeg ragasztandó	20 fillér	20 fillér	20 fillér	20 fillér	20 fillér	20 fillér
20 fillér	20 fillér	20 fillér	20 fillér	20 fillér	20 fillér	20 fillér
A postahivatal helyi és kelti bélyegzője:	20 fillér	20 fillér	20 fillér	20 fillér	20 fillér	20 fillér
	20 fillér	20 fillér	20 fillér	20 fillér	20 fillér	20 fillér

Notă: O foaie de aceasta plină cu timbre ne-strictate și nefolosite (de 20 bani) se primește din partea oficiului postal reg. ung. în loc de bani, ca taxă de membru pe o jumătate de an.

Astfel de foi sunt și pentru timbre de 5 și 6 bani.

O foaie de aceasta de colectă se dă gratis. Ce scop are foaia de colectă? Acela, ca să păstrăm taxa de membru astfel, ca cel-ce e membrul cassei noastre, la posta din sat sau la ori-care din țeară, când chiar are bani, să-și cumpere timbre de 20, de 5 sau de 6 bani și să le lipească frumos, regulat și curat pe cvadrății de pe foaia de colectă

Foile aceste de colectă, dacă sunt lipite cu timbrele trebuincioase, se primesc la postă

ca taxă de membru pe o jumătate de an. Timbrele lipite pe foile aceste nu se pot folosi spre alt scop, numai spre a plăti cu ele taxa de membru la cassa de ajutorare. Se înțelege de sine, că timbrele rupte, folosite, murdare nu se pot lipi pe foaie; foaia, pe care se găsesc timbre murdare, se respinge, ba înșelătorul poate fi și aspru pedepsit. Mai bine e să umblăm pe calea dreaptă, căci șarlătania se resbună și aici. Astfel putem aduna fără greutate taxa pe jumătate an. Lucrul de a lipi timbrele nu e greu; ori-cine le poate lipi la locul lor, numai să grijească să fie curat la mână, când le lipește, apoi să nu poarte foaia în buzunar, unde se strică și se murdărește, încât posta e silită să o respingă. Isprăvind lucrul cu grije, va vedea ori-cine cu câtă ușurință a scăpat de grija, că oare în ce chip ar pute să adune taxa de membru pentru o jumătate de an? Și adevărat, ori-când se aibă membrul bani, merge și cumpără timbre mai scumpe (de 20, 10 bani) sau mai ieftine (5, 6 bani), după cum îi dă mâna, și așa plătește cu ușurință taxa de membru din jumătate în jumătate de an. Oficiul postal apoi înșamnă și chitează în fiecare cas plătitrea taxei de pe o jumătate de an.

Membrii extraordinari.

Membru extraordinar e cel-ce plătește pe an la cassa de ajutorare 1 coroană.

Membru extraordinar poate fi ori cine, bărbat sau femeie, fecior sau fată, cari se deprinde cu oareși-care fel de economie, fie din sul de ori și câți ani.

Membrul extraordinar plătește o taxă de o coroană pe an, nimica mai mult; taxă de înscriere membrul extraordinar nu plătește.

Membrul extraordinar nu capătă libel de membru; în locul acestuia capătă o adeverință, că e membru extraordinar al cassei de ajutorare. Pentru înscriere nu plătește nimica. E membru numai pe anul, în care s'a înscris de membru extraordinar. De pildă, dacă s'a înscris în luna lui Octomvrie; dreptul lui de membru extraordinar însă nu sună până la sfârșitul lui Octomvrie viitor, ci numai până la sfârșitul anului, în care s'a înscris. Dacă vrea de nou să fie membru, se înfătoșază la primăria comunală sau la comisia din loc. Taxa de membru se plătește, când se înfătoșază și spune, că vrea să mai fie membru extraordinar al cassei. Taxele de membru extraordinar nu se plătesc la postă, ci pe lângă

chitanță la casa comunală; adeverința de membru o trimite însă direcția centrală. Dacă membrul își pierde adeverința, pentru a căpăta una nouă, are să plătească 20 bani.

Membrii extraordinari au drepturile următoare:

Dacă-l ajunge ceva nefericire, cade din car, se surpă pământul cu el, cade atare arbore pe el, îi ia mașina mâna, calcă în cuie, îl lovește atare vită sau cine mai știe ce nenorocire îl poate ajunge: Cassa îi vine în-tr'ajutor. Il vindecă, plătește doctorul și apoteca. Ear' dacă în urma nenorocirii nu poate lucra mai bine de o săptămână, capătă pe fiecare zi o coroană ajutor, afară de doctor și apotecă, până ce poate lucra de nou; dacă însă din pricina nenorocirii s'ar ologi și n'ar mai pute lucra de fel, capătă până la moarte un ajutor de 10 coroane la lună. În cazul, când în urma nefericirii ar muri, familia lui capătă un ajutor de 400 coroane. Și dacă n'ar avea familie, cassa se îngrijește de înmormântarea lui și spre scopul acesta trimite 100 de coroane.

Cel-ce vrea să fie membru extraordinar, are să meargă însuși în persoană la primăria comunală, sau dacă este în loc comisie, să se adreseze acesteia.

Dacă membrul extraordinar în anul următor nu s'ar înscrie de nou de membru, nu va fi luat între membrii extraordinari ai cassei, de oare-ce membrii extraordinari au să se înscrie în fiecare an de nou între membrii cassei.

(Va urma).

APEL

pentru stringerea legendelor despre Stefan-cel-Mare și Sfânt, domnul Moldovei.

Peste un an și jumătate românimea va sărbători împlinirea a 400 de ani, dela moartea celui mai glorios Domn din veacul său: *Stefan-Vodă cel-Mare și Sfânt*. Pentru sărbătoarea aceasta m'am hotărât, ca să string la un loc tot aceea ce se pomenește încă și acum în popor despre Stefan-Vodă și cartea va fi ca un semn de cuvioasă amintire din partea poporului, pentru acest năzdravan al Moldovei.

După multe cercetări în întreaga noastră literatură populară și cât am cules singur sau prin prieteni, am înjghebat o colecție, care a întrecut toate așteptările mele și

— Oh, numai o clipeală trecătoare!

Moise zice în descrierea sa despre facerea lumii, că pământul a fost pustiu și deșert.

Însă cât timp a fost așa? Multe mii de ani trebuie să fi decurs, mai nainte de ce s'au despărțit elementele mestecate; mai înainte de ce s'au despărțit lumina de întunec, apa de uscat; mai nainte de ce a răsărit iarba pe pământul roditor; mai înainte de ce putură oamenii, fearele și dobitoacele de tot felul să afle nutremânt și locuință.

Oare ce a fost pământul acesta mai înainte de ce prin voia lui D-zeu locuiră oamenii cei dintâiu pe dînsul? Cât timp a stătut mai înainte de ce prin voia lui D-zeu putură oamenii cuprinde minunile și mărirea ziditorului, a-și pleca genunchii lor la pământ și a se ruga lui?

Privind noi la globul pământului din ziua de astăzi, pe cât s'a putut constata și cu nemărginită sirguintă străbate în adâncul lui: aflăm, că pământul, al cărui mez în veci ne rămâne ascuns, e îmbrăcat în mai multe scoarțe

Capătul lumii.

»De ziua și ora aceea nu știu nici îngerii în Ceruri, fără numai Tatăl«.
(Mat. 26, 36).

Cu desfătare privim adese-ori, și uimindu-ne ne gândim la fapăturile cele de multe feluri ale Atotputintelui D-zeu.

Câtă deosebire e între ele! Intr'un loc se află năsip ușor, lut virtos și ear' într'alt loc pământ sec; și ear' într'altă parte pământ gras, negru aducător de roadă multă! Pe airea stânci nemăsurate de granit, munți înalți, mase întinse de peatră de var! Oare cum se trecem noi nepăsători pe lângă aceste manifestări ale naturii? Fie cât de mici, cât de simple nu trebuie luate, în desconsiderare. Și în lucrurile cele mai mărunt, omul înțelept poate vedea atotputernicia lui D-zeu.

În felurile, așa dară acele pământuri — și între care le brăzdează plugul arătorului, stânci și petri, din cari e compus globul pământului, poate cunoaște omul o parte din istoria cea mai veche a acestui pământ, pe care numai puține ani va locui.

Este știut, că acest trup pământesc nu s'a compus tocmai din una și aceeași materie prin întâmplare; nici un păiuș de earbă, nici un grăunțe de năsip nu s'a putut face de mâna întâmplării! Prin urmare este învederat, că pământul nu s'a făcut de odată în forma sa de acum; în astă privință s'a aflat în toate părțile lumii cele mai evidente și neînșelătoare semne, că numai încet s'a schimbat și s'a format, până s'a făcut așa precum e acum. Genul omenesc poate că l'a locuit și mai de mult, decât șapte mii de ani. Dar câte mii de ani trebuie să fi trecut, mai nainte de ce a făcut D-zeu pe om, pe când pământul va fi fost fără formă, deșert și neumblat! — Bine, că zice Moise: întru început a făcut D-zeu Ceriul și pământul — însă când a fost începutul acesta? — Cine poate reprivi la eternitatea trecută?

— Ce sunt milioanele de ani înaintea celui vecinic? »Mari și minunate sunt lucrurile tale Doamne, și nici un cuvânt nu este destul spre lauda minunilor tale«.

această isbândă 'mi-a dat curajul, ca înainte de-a tipări colecția, să fac un apel către toți Românii cărturari, ca să binevoiască a mă ajuta cu tot ce-au auzit spunându-se în popor despre Stefan-Vodă, sau poate-că au cedit undeva vre-o legendă resleată despre acest Domn, care ar crede cetitorul, că se nu o fi aflat, îl rog să 'mi-o facă cunoscut.

Acum în vreme de iarnă cărturarii dela țeară pot lesne să culeagă câte ceva, fiindcă e toiu clăcilor și șezătorilor.

Eată ce aş dori să se culeagă despre Stefan-Vodă-cel-Mare și Sfânt:

1. Vitejiile (bătăliile). 2. Despre Doamnele lui Stefan. 3. Curțile domnești. 4. Căntece despre Stefan-Vodă. 5. Ostași viteji din vremea lui Stefan. 6. Danii și răzășii date de el. 7. Biserici și mănăstiri făcute de el sau de ostași de-ai lui Stefan-Vodă. 8. Cruci poduri fântâni, iazuri și a făcute de Stefan-Vodă, de Doamnele sale sau din vremea lui. 9. Odoare din vremea lui Stefan Vodă. 10. S'aude prin părțile D-voastre, cumcă Stefan-Vodă cel Mare are să învie a doua-oară? Și că Duhul lui a comandat oștile române în războiul dela 1877? în sfârșit tot ce se povestește legende, credinți, căntece și alte pomeniri, care sunt numai în gura poporului.

Cei care vor avè bună voința să culeagă asemenea amintiri ale trecutului, îi rog să le scrie întocmai cum le-au auzit și după cum grăește poporul.

Toți acei care vor căuta să 'mi trimeată până la Sf. Paști (6 Aprilie 1903) câte ceva despre Stefan-Vodă, fac un serviciu neamului nostru și voui pomeni despre fiecare la locul cuvenit.

Tuturor, care mă vor ajuta la deservirea cărții mele, pe lângă că le voui fi adânc recunoscător pentru fapta lor, dar' când va apăre: »Legende despre Stefan-cel-Mare și Sfânt«, am să le dau câte un volum, drept răsplată.

Cei care au puțină să trimită scrisori se le trimite pe adresa jos iscălitului:

1 Ianuarie 1903.

Cu frățescă dragoste
Simion Teodorescu-Kirileanu,
Gara Zorleni. (România).

de pământ și de petri, cari s'au prefăcut numai încet în chipul lor, în care se află. Mai înainte de ce s'a învîrtoșat masa aceea, și s'a întins peste dînsa a doua și a treia, poate fi, că au trecut mai multe sute și mii de ani.

Este știut, cumcă pe munții cei înalți ai pământului precum și în stâncile cele mai tari, se află scoici și resturi de feare maritime, cari pe timpurile noastre sau trăesc în mările cele cu totul îndepărtate, sau de partea cealaltă opusă a pământului, sau nu se mai află viețuind pe nicăiea. A-emenea descoperiri se fac și în sinul pământului, unde într-o adâncime de mai multe sute de stângini se află în peatră în var împetrite oasele unor clase de animale, cari ne sînt nouă străine și nu mai sînt pe fața pământului, apoi ear' îngropate în masse de peatră groasă, pentru a căror formare au fost de lipsă mai mult decăt o sută sau o mie de ani.

De aici putem conchide, că pământul a fost odinioară locuit de ființe viețuitoare și într'un timp, de care noi nu știm nimica. Și toate acestea au fost earăsi risipite și nimitate

PARTEA ECONOMICĂ.

Stațiunea pentru încercările chimice în Ungaria.

În economia câmpului ne vin adeseori spre întrebuintare o mulțime de astfel de materii, a căror bunătate (calitate) și greutate (cvantitate) economul trebuie neapărat să o cunoască. Este deci în interesul acestuia, ca să știe, că oare sēmēnta, nutrețul, gunoiul măstrit sau alte lucruri cumpărate de pe la neguțetori și conțin însușirile acelea, cu cari le vinde respectivul vînzător? Pentru esaminarea acestor lucruri de vînzare, se recer cunoștințele unor oameni încercați, cari au și mijloacele de lipsă pentru asemenea esaminări.

Sînt deci de neapărată trebuință astfel de institute, cari să controleze și esamineze astfel de lucruri puse în vînzare. Afară de aceasta sînt mulțime de articoli (mărfuri), cari se falsifică și astfel se pun în vînzare. Constatarea acestora tot numai pe calea analizelor chimice se poate sēvērși. Analisele chimice pentru producțiunea economiei de câmp sînt de mare însemnătate și din acel punct de vedere, că promovează oare-cum desvoltarea aceleia pe base mai solide. De aceea în timpul din urmă nu numai la noi, ci și în străinătate s'au înființat mai multe stațiuni pentru încercările chimice.

Încercările chimice le sēvērșesc la noi în Ungaria 8 institute de-ale statului, cari în ce privește lucrarea lor se împart în trei grupe: 1. Institutul de chimie al statului și stațiunea centrală pentru încercările chimice din Budapesta; 2. Stațiunile economice pentru încercările chimice din Fiume, Dobrișin, Cașovia, Keszthely și Magyar-Óvár și 3. Stațiunile de controlă pentru încercările chimice din Cluj și Pojon.

Cea dintăiu stațiune pentru încercările chimice s'a înființat de către ministrul de agricultură și comerț în M.-Óvár la anul 1872. După aceasta

a urmat la anul 1878 cea din Budapesta, care a stat până la anul 1887 în legătură cu academia veterinarilor (doctorilor de vite). La anul 1883 s'a înființat de către ministrul de comerț stațiunea dela Pojon. La anul 1884 a urmat înființarea stațiunei din Cașovia, la anul 1885 cea din Keszthely, la anul 1887 cea din Cluj, la anul 1894 cea din Dobrișin, ear' la anul 1900 cea din Fiume.

Scopul acestor stațiuni este, ca să esamineze materiile acelea, cari se trimit acolo din partea autorităților (diregătorilor) administrative, reuniunilor și a privaților. Astfel de materii sînt: pământul, plantele economice, plantele de nutreț, gunoalele măestrite, mijloacele de nutrire, beuturile și mijloacele de igienă (sănătate).

În înțelesul art. de lege XLVI. din 1895 pentru confiscarea produselor falsificate puse în circulațiune, trebuie să se adreseze la stațiunea de esaminare diregătoria aceea, pe teritoriul căreia s'a confiscat lucrul oprit, ear' pentru oprirea vinurilor falsificate în înțelesul art. de lege XXIII. din 1894 se esmite o comisiune la fața locului pentru confiscarea și esaminarea beuturii falsificate.

Dintre stațiunile pentru încercările chimice, de sine stătătoare sînt cea centrală din Budapesta și cea din Fiume, celelalte stau în legătură parte cu academia economică, parte cu un oarecare alt institut de asemenea specialitate. Cu institutele de sine stătătoare comunică ministrul de agricultură direct, ear' cu celelalte numai prin direcțiunea școalei respective.

Taxele pentru esaminarea lucrurilor, ce se trimit acolo, sînt stabilite în următoarele: 1. Pentru esaminarea lucrurilor din sfera economiei de câmp, precum sînt: pământul, gunoiul și nutrețul, pentru esaminarea calității 2 coroane, ear' pentru a cvantității 4 cor. Pentru constatarea gunoalelor din fabrici (Thomașale) câte 2 cor. pentru calitate și 6 cor. pentru cvantitate. 2. Pentru nutreminte, beuturi, apă și a. pentru arătarea părților calitative 2 cor. pentru cele cantitative câte 4 cor., ear'

Ce fel de putere trebuie să fi mișcat pământul de 'și-a schimbat pozițiunea de către soare? — de a fost pe aci cândva deșerturi unde acuma domnește frig. Și în ce timp au fost toate acestea? Despre aceasta nu ne spune nici o istorie, pentru-că atuncia n'a viețuit nici un om și nici măcar un monument nu ni-a putut lăsa!

Despre străformarea cea mai de pe urmă a pământului ne spune Moise, ne spun tradițiunile popoarelor celor mai vechi. Aceea a fost nimicirea părții celei mai mari a genului omenesc prin diluviu, potop. Însă potopul acesta a ținut numai timp puțin; nu s'a nimicit tot și pământul earăsi 'și-a venit în fire, a reînviat și s'a împoporat. Această întemplantare estraordinară a fost cam înainte de șase mii de ani. Poate că atunci, sau prin alte vērșări de ape pe alocurea, au perit acele gigantice feare, la ale căror oase în timpurile noastre omul înflorat privește, aflându-le îngropate în pământ nu tocmai așa afund.

Dacă lumea aceasta pămēntească în timpuri necunoscute de mii de ani a perit

cite de o putere necunoscută mai înainte de a fi omul. Căci între toate scoicile și oasele lumii primitive, cari se află în lăuntru stâncilor, nici-când nu s'a vîzut nici măcar un semn de nescari oase omenești.

Asfel de străformări ale pământului trebuie că s'au întemplantat mai adese-ori, căci mai cu seamă în cele mai afunde masse de petri și stânci se vîd urme de animale cu totul altfel, de cum se află în massele cele mai pe deasupra, adecă mai tîrziu. Așadară câte o lume a doua și a treia-oară reînviată și înflorită earăsi a doua și a treia-oară s'a nimicit și cu scoartă de var și de lut s'a acoperit. În goliciunile acele de petri și stânci, cari sînt mai aproape de fața pământului, cari se pot a fi formate mai tîrziu, se vîd cu totul alte făpturi. Aci se află, afară de rămășițele fearelor, încă și arbori și plante petrificate, pe cari noi multe le cunoaștem, că sînt și în ziua de astăzi.

Pe cînd din acele adâncuri earăsi ne rēsar alte feluri de minuni și cimilituri.

pentru esaminarea din punctul de vedere sanitar la vin 6 cor., ear' la apă 12 cor. Pentru esaminarea laptelui 4 cor. Pentru esaminarea beuturilor spirituoase: bere, alcool ș. a. 6 cor. Pentru esaminarea cu microscopul a făinei 10 cor. Pentru pâne și alte aluaturi câte 2 cor. pentru calitate, și 6 cor. pentru cvantitate. Pentru unsori și oleuri câte 6 cor. Pentru cafea, tea și cacao 10 cor. Pentru mărfurile de băcănie 6 cor. Pentru conserve și adausuri de mâncări câte 2 cor. pentru calitate, și 4 cor. pentru cvantitate; 3. Pentru esaminările tehnice și comerciale. Pentru esaminarea calității petrolului 4 cor.; pentru proba aceleia de ars 2 cor., pentru proba de lumină 4 cor., pentru puterea de luminat 6 cor., ear' pentru esaminarea chimică a unsoilor dela 2—20 cor. Pentru esaminarea apei minerale, pentru-ca aceea se se poată folosi spre scopuri comerciale, 10 cor. Pentru o îndrumare cu privire la folosirea apei de beut 20 cor. Pentru esaminarea cărbunilor de peatră 40 cor. Pentru esaminarea napilor de zăhar 4 cor. 4. Pentru esaminarea metalelor din băi dela 5—10 cor. 5. Pentru esaminarea apelor minerale câte 20 cor. Pentru alte esaminări nespecificate aci dela 2—6 coroane.

Pentru sêvârșirea acestor esaminări, institutele mai sus pomenite sînt provêzute cu tot felul de instrumente chimice pentru descompunerea lucrurilor, ce se trimit acolo. Instrumentele acestea ajung numai la institutul central suma de 89.307 cor.

Personalul la stațiunea centrală constă din 16 diregători (oficiali), 1 portar, 1 mașinist și câte 3 lucrători, ear' la cele din provincă numărul diregătorilor e numai 6.

Spesele împreunate cu susținerea acestor institute sînt: la stațiunea centrală salare 57,620 cor., spese de afaceri 18.000 cor., spese de procurare 14.000 cor., ear' la cele din provincă sînt provêzute 23,710 cor.

Am crezut, că e în interesul obștesc, ca se arătăm și economilor noștri esistența acestor stațiuni pentru

încercările chemice, ca aceia dintre ei, cari ar avê lipsă se se poată și folosi de ele în vieța practică de toate zilele.

Ioan Georgescu.

Vînzarea vitelor după greutatea viie.

Cînd cumpără măcelarul o vită, o pipăie la deosebite locuri, ca se afle ceva despre bunătatea și cantitatea cîrni. În felul acesta prețuește, cam cît de mare e cantitatea părților, pe cari le poate folosi. Scurt zis: taxează vita. Măcelarul se pricepe la aceasta, pentru-că el cumpără multe vite de tăiat, așa că are experiență. Plugarul însă, care vinde ori cumpără puține vite pe an, nu poate se aibă destulă experiență în taxare, de aceea face foarte bine dacă folosește cumpena centesimală (cântarul de vite), ceea-ce îi e cu atît mai ușor, că toate comunele cu tîrguri trebuie se aibă o astfel de cumpenă, care numai singură îl îndreaptă pe drumul adevărat și-l scutește de-a fi înșelat.

De multe ori putem vedea la tîrguri de vite, cum țeranul stă nehotărît, cînd îl îmbie cumpărătorul. Negustorul observă numai decît nesiguranța aceasta a Românului și începe se-l torăre câte verzi și uscate, pînă-l târbăcește de-și vinde vita fără se capete prețul meritat. Prețul adevărat, ce trebuie se-l ceară, îl va ști numai dacă *cîntărește vita, dacă esaminează părțile din afară și cunoaște și prețul cîrni în piață.*

Pentru felul acesta de taxare încă trebuie oare-care deprindere. Greutatea viie trebuie satorită la vită numai dimineața, pînă cînd n'a mîncat încă, pentru-că s'a dovedit că conținutul borhanului și al mațelor face la un bou gras 12 chilogr. din 100 chilogr. din greutatea vitei *tăiate*, ear' la boi nutriți bine chiar și 18 chilogr., așa că deosebirea aceasta poate se fie la greutatea viie a unui bou și de 50 chilogr. După exteriorul (partea din afară) vitei încă trebuie se satorim, dacă vita e slabă, bine hrănită, jumătate grasă sau grasă de tot.

La o vită slabă cîpătăm din 100 chilograme greutate viie numai jumătate carne. În mijlocie putem socoti la un bou slab după tăiat 50 chilogr din 100 chilogr. greutate viie, la o vacă slabă 48, la un bou, care a prins în carne 52, la o vacă asemenea 50, la un bou jumătate gras 55, la o vacă asemenea 52, la un bou foarte gras 58 și la o vacă asemenea 55 chilgr. din 100. Se înțelege, că trebuie se avem în vedere și gradul de îngrășare, pentru-că la o îngrășare înaintată se mărește și greutatea după tăiat, și bunătatea cîrni, care atîrnă de altminteri și dela rassa, etatea și nutrirea vitei.

Țeranii noștri ved, că dacă e vorba de un câștig mai de ispravă în economie, acesta îl pot avê mai ales după *economia de vite*. Aceasta însă numai atunci, dacă va crește vite cum se cade, la cari se se îmbulzească negustorii. Pentru-că e o adevărată rușine a merge la tîrg cu vite pipernicite, de cari se feresc negustorii cei-ce dau prețuri bune. Dacă vrem se fim însă siguri, că vom cîpăta pentru vita grijită bine prețul cuvenit, trebuie se ne ținem de sfaturile date mai sus, îndeosebi se ne cîntărim vita. Intre uneltele, ce și-le cumpără o reuniune Raiffeisen, n'ar trebui se lipsească și o cumpenă centesimală.

„W. W. F. L.“

Programul de lucru

al

„Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibului“ pe 1903.

În scopul cunoasterii referințelor economice ale populațiunii dela sate, se vor ține *întîlniri agricole* în comunele: Bradu Vale, Turnișor, Rêhău, Dobârca, Noul-săsesc, Rusciort, Șura-mică, Avrig și Săsăuși.

În scopul promovării *culturei vitelor* se va ține o *exposiție de vite de prăsilă* în comuna Racovița, ear' în comuna Poiana se va ține o *exposiție de o. de prăsilă*.

O vițea rassa „Pinzgau“ curată și eventual și alte animale de prăsilă, se vor dărui școalei practice economice din Seliște.

În scopul *culturei poamelor*: în primăvară se vor distribui între membri pîdureți de meri, peri, pruni, cireși, gutui etc.

cu toți locuitorii ei: cu înfiorare cunosc puținta, că curînd ori mai târziu poate earăși se peară.

Ba puținta asta mi se vede ca învederată, pentru-că știu, că toate cele create sînt trecătoare și nimica nu poate fi stabil, ce este. Insuși Dl nostru Isus Christos a prevestit capătul acestei lumi pămîntești — și mai toate popoarele cred, că lumea va peri.

Așadară și acest pămînt, pe care locuim noi, nu e de moșia. El va trece, se va sfărâma, sau poate că și cu totul va peri.

Și dacă ar și peri el între nenumăratele miriade de lumi ale cerului nemărginit, cine va simți perirea lui?

El este unul dintre cele mai mici trupuri lumești el nimic alta nu este, decît un grăunț în nemărginitul întreg al universului.

Locuitorii altor lumi, cînd va fi nimicit pămîntul acesta, vor vedea numai cu o stea mai puțin.

Ce cugetare înfiorătoare!

(Va urma).

B. Jantea, preot.

RÎS.

Cum și-au dus în sat peatra de moară Maghiarii din Rátót?

Mai de mult, de mult, în vremurile bătrâne Ungurii din Rátót și au clădit o moară, ear' peatra de moară și au cioplit o în vîrful dealului din apropierea satului. Cînd au fost gata cu cioplitul s'au pus la sfat asupra modului cum se scoboare piatra pînă jos în sat. S'au sfătuit mult, dar' chip și modru potrivit nu aflară, pînă ce în sfîrșit Țiganul Cloșcă li-a dat sfatul, ca se dea piatra de a dura pe deal în jos.

S'au bucurat de sfat bieții oameni, dar' primarul avea nedumeriri. »E înalt dealul — zicea el, — cum vom ști apoi unde s'a oprit piatra?« S'au pus eară la sfat și după multă chibzuială au hotărît, că unul se meargă cu piatra. Era adevărat la mijlocul ei o gaură mare, așa că un cap de om putea se între ușor prin ea. Unul s'o iee deci în grumazi și se plece cu ea la vale, ear' fiindcă sfatul

acesta înțelept a provenit dela Țiganul Cloșcă, el era se-l și pună în lucrare. Și a plecat Țiganul cu roata, tot deadura și de-a roata pe coastă 'n jos, ear' la piciorul dealului fiind un lac, roata s'a rostogolit în el cu Țigan cu tot, pe care l-a tras cu sine în fundul lacului. Cei din deal tot așteptau se le dea Țiganul veste, ca se se scoboare și ei, dar' ajungîndu-i seara tot așteptînd, au plecat în sat. Ear' acasă cunoscînd firea Țiganului, primarul a adunat pe bătrânii satului la sfat și au hotărît se dea de știre cu tarabana, că Țiganul a fugit cu piatra de moară. A doua zi apoi juratul a plecat prin satele vecine bătînd tarabana și vestind următoarele:

»Să dă de știre la toți și la toate, că de cumva ar vedea cineva un Țigan, avînd de grumazi o piatră de moară, împreună cu numita piatră se-l aducă la cîinstitul birău din comuna Rátót, ca se se facă asupra lui dreptate«.

Membrilor cu locuința în comuna Fofeldea li-se dăruiește câte **un altoi măr pă-tul**, plantat în grădina fiecăruia.

Se vor căuta căi și mijloace în scopul punerii în lucrare a cuptorului de uscat poame sistem »Cazenille«, zidit în Seliște.

Cursul de altoit pomi se va ține în comuna Orlat.

În primăvară se vor distribui unelte pentru altoit și semințe de plante folositoare.

Comitetul totodată mijlocește pentru ori-și-cine li-se va adresa procurarea de semințe mai bune și mai ieftine.

Se vor împărți între membri ouă și gălițe de soiu ales.

Tovărășile agricole și însoțirile de credit satești sistem Raiffeisen vor fi rugate a face raport despre activitatea dezvoltată în 1902 și a transpune socotelile pe 1902. În același timp comitetul va insista pentru alcătuirea de asemenea așezăminte și în localitățile, în cari până în prezent de acestea nu există.

Se va lucra pentru complectarea albumurilor de cusături și țesături cum și a albumului tipărit și pentru răspândirea acestuia.

Doritorilor de a se folosi de mașini și unelte economice — li-se vor da spre folosire mașina de sămănat, grapa de muschiu și alte unelte economice.

Cultivătorii de *albine* vor primi cojnice și alte unelte tinătoare de apicultură.

Se va adresa cerere la înaltul minister pentru pădureți, altoi etc., ear' on. direcțiune a institutului de credit »Albina« va fi rugată a ne vota ajutor bănesc.

Se vor reedita cărțile edate de reuniune și epuizate și se vor edita și alte scrieri economice folositoare.

Comitetul va lucra pentru organizarea școlei practice economice din Seliște.

Adunarea generală a 15 a se va ține în comuna Săcel.

Sibiu, 17 Ianuarie n. 1903

Victor Tordășianu,
secretar.

Consumațiunea alcoolului.

Camera de comerț a mării Britanii a adunat câteva date statistice asupra producției și consumațiunii anuale de vin, bere și rachiu.

Ancheta se estinde pe o perioadă delă 1885—1900.

Germania e care produce cea mai mare cantitate de bere. Urmează apoi Anglia și Statele-Unite. Iacă care e consumațiunea de bere în litri de un locuitor în diferite state:

Belgia	2190
Anglia	144.0
Germania	125.0
Danemarca	106.0
Elveția	70.0
Statele-Unite	60.0
Suedia	50.0
Austro Ungaria	46.0
Francia	28.0
Norvegia	23.2
Rusia	4.0
Italia	0.6

Consumațiunea rachiuilor în litri de un locuitor e cea următoare:

Danemarca	16.0
Austro Ungaria	11.0
Belgia	9.6
Suedia	8.6
Țările-de-jos	8.1
Elveția	6.1

Anglia	5.0
Statele-Unite	4.8
Francia	4.6
Germania	4.4
Norvegia	2.1
Spania	2.0
Italia	1.4

Pentru vin calculul e mai greu din cauza datelor puțin precise.

Din totalul consumațiunilor alcoolice reese, că țeara, unde se consumă mai puțin, e Norvegia.

SFATURI.

Cunoașterea găinilor. În urma avântului ce a luat negoțul cu ouă, ear' în apropierea orașelor și cel cu găini, mulți economi pricepuți se gândesc la prăsirea unui soi bun de găini, cumpărându'și anume gălițe spre scopul acesta. Ori-care ar fi soiul, pe care l'au ales, găinile trebuie să fie tinere. Aceasta se cunoaște pe următoarele semne: Dacă pîntenul e tare și solzii sunt aspri, putem ști, că e bătrână, fără de a ne mai uita la cap. Dacă partea de jos a ciocului e așa de tăpână, încât nu poate fi cârnit, ear' creasta e groasă și aspră, se nu cumpărăm găina, chiar dacă ar fi grasă. O găină tinăre are numai începuturi de pînteni, solzii de pe picioare sunt netezi, strălucitori și de culoare viie, ghiarele sunt ascuțite și gingașe, partea inferioară a ciocului așijderea, ear' creasta e subțire și netedă.

Frunzele uscate, pe cari le vedem aninate acum iarna pe pomi, trebuie îndepărtate, căci mai toate sunt un cuib de omide, cari așteaptă primăvara să deie năvală asupra fragedelor foițe.

Știri economice, comer., industr., jurid.

O fabrică de brânză se va înființa în Sibiu. Ea se va ocupa mai ales cu producerea și prelucrarea mai fină a brânzei de oaie din Ardeal. Brânza asta va exporta-o în străinătate, precum a făcut și până acum, dar' în măsură mai mică. Cu brânza așa numită de Făgăraș se va începe deja în luna viitoare.

Comerțul estern al Franciei. Importul a fost în a. 1901 de 4415 milioane 725.000 lei, exportul de 4236 milioane 918.000 lei.

Contra chinurii animalelor. Nu arare-ori vedem tristul lucru, că oameni fără inimă bat și chinuesc bietele animale înjugate sau înhamate. »Reuniunea regnicolară pentru scutirea animalelor« aduce la cunoștință dispoziția legii, care pedepsește pe cei ce încarcă prea tare cărele sau căruțele cu 8 zile închisoare și 200 cor. amendă.

La cassele de păstrare ale poștei au fost depuse în a. 1901 2330 mil. 550.000 coroane.

Dela băncile noastre. »Asociațiunea de economii și ajutor din Ghiroc« și-a încheiat bilanțul cu un profit curat de 1108 cor. 65 bani. Fondul de rezervă e de 1905 cor. 41 bani, depunerile numai de 529 cor. 37 bani.

Nu e clasa III la trenul accelerat. Am fost adus și noi, după foile din Buda-pesta, știrea, că la trenul accelerat se vor alătura și vagoane de clasa III. După-cum se scrie acum din Pesta, știrea se desminte din partea direcțiunii trenurilor.

Pentru liferarea de pânză pe sama admiralatului din Pola se află publicațiunea și mustrele la camera comercială din Brașov. Terminul pentru înaintarea ofertelor e 15 Martie a c.

Societățile Raiffeisen. În Bucovina comitetul țerei proiectează înființarea a două centrale pentru însoțirile după sistemul Raiffeisen românești și rutene — după modelul centralei germane create deja — în scopul spriginirii efective și cât se poate de puternice a însoțirilor rurale. Hotărîrea definitivă o va ave dieta țării. Proiectul respectiv se va înainta în sesiunea viitoare. Se va ține deci cont de postulatul organizării centralelor pe baza națională. Puse fiind centralele sub protecția țării, alimentarea lor de institute mari financiare va urma cu ușurință.

În România funcționau în anul trecut 1902 700 bănci populare cu 59.844 membri și cu un capital de 4,250.600 lei.

În 1901 erau numai 256 bănci, cu 20 604 membri și 2,346.046 lei capital.

Prin urmare în anul 1902 s'au înființat 444 de bănci nouă, cu un capital de 1,904.554 lei.

Frumoase semne de progres economic, care trage după sine și înaintarea spirituală!

Proiectele ministerului de domenii din România pentru agricultură. La ministerul domeniilor se întocmesc acum niște proiecte pentru a face în primăvara anului viitor niște bogate plantațiuni pe unele terenuri mișcătoare, care nu sunt acum de nici un folos pentru agricultură.

FELURIMI.

O metodă de a cunoaște firea cuiva. Ziarul »Gaulois« publică păreriile unui psiholog asupra cunoașterii firii oamenilor după modul cuiva de a strînge mîna:

»O femeie e mai greu de cunoscut după strîngerea de mîna. Șiretul nu strînge niciodată mîna; fudulul dă numai două degete sau chiar unul singur, după-cum e și persoana. Fricosul își dă mîna părăsindu o; îndrășnețul strînge și sgudue mîna; leneșul își lasă degetile să alunece; unii au strîngeri de mîna umede și moi, care displac; omul bun și loial se cunoaște pe dată după strîngerea de mîna, plină, hotărîtă și naturală.

O flacără care arde de veacuri. Un arheolog american a descoperit cu ajutorul unei hărți copiată de pe o tăbliță de piatră din muzeul orașului Mexico (America) o peșteră la Yesca cu o mulțime de idoli de piatră și cu un altar pe care arde o flacără. E un gaz ce isvorește din pământ și arde, de multe sute de ani, adevă de pe timpul, când au cucerit Spaniolii Mexico. A aflat acolo și mai multe rămășițe dela Atteci și le-a dus la San-Francisco.

CRONICĂ.

AVIS. Numărul acesta e cel din urmă, care se mai trimite celor-ce nu 'și-au renoit abonamentul. Rugăm deci pe onor. cetitori și spriginitori ai „Foii“ să grăbească cu trimiterea tacei de abonament.

Părăstas pentru Dr. I. Rațiu. Din Turda ni-se scrie că în ziua de Sf. Ioan, după terminul liturghiei s'a celebrat un părăstas intru memorie lui Dr. I. Rațiu, prin o. d. protopop A. Codarcea și preoți Ioan Pătăcean din Copand, și Simeon Luca din Mischiu.

Sărbarea Bobotezii în Viena pentru soldații gr.-or. români și sârbi s'a săvârșit anul acesta cu mare solemnitate. În timpul liturghiei și al sfințirii apei o companie a reg. de inf. Regele Carol I. al României Nr. 6. a dat salvele sub comanda căpitanului Wykopal. În prezența colonelului Svetozar Davidov de Ilanosa, au luat parte la serbare peste 2500 de soldați gr.-or. și regimentelor de infanterie Nr. 6, 43 și 62, regimentelor boșniace Nr. 1 și 4, regimentului de ulani Nr. 8 și regimentului de husari Nr. 4 și elevii academiei militare tehnice și ai școalelor de cadeți. Liturgia a fost celebrată de capelanul militar Paul Boldea, ear' cântările liturgice au fost executate de un cor de 24 de feciori ai regimentului de infanterie Nr. 43. Părintele Boldea a ținut o predică foarte frumoasă, amintind că Români și Sârbi au fost totdeauna soldați credincioși ai tronului și împăratului și că și de acum înainte se urmeze pilda dată de strămoșii lor și să jertfească viața lor pentru Împărat și țară, dacă vor fi chemați la grea cumpănă sub drapel. Sărbarea s'a finit cu cântarea imnului popular, după-ce soldaților prezenți li-s'a împărțit binecuvântarea și au fost stropiți cu aghiazmă.

Alegere de paroch în Satulung. Cetim în „G. Trans.“: Duminecă în 25 Ianuarie s'a făcut în comuna Satulung alegerea parohului al doilea la biserică Sf. Adormiri. Sinodul electoral era prezidat de părintele protopop V. Voinea. Candidați au fost trei: Romul Verzea, capelan la biserică sf. Arhangheli din Satulung, Zenovie Popovici, actualmente învățător în Satulung, și Virgil Negru. Părintele Verzea a obținut 86 voturi, Zenovie Popovici 132. Acest din urmă a fost declarat ales. După cât suntem informați, alegerea se va protesta.

Un căpitan mâncat de lupi. Din Oradea-mare se scrie: Căpitanul de honvezi Geza Schwarz a dispărut din oraș de o săptămână. Se știe, că a plecat la preumblare cu calul și 2 ciasuri după plecare a venit calul lui singur în galop în curtea căsării. Calul era plin de rane sângerânde, gaura și curelele rupte. Se presupune, că oficerul a fost atacat de lupi, care l-au mâncat, căci ou toate cercetările de până acum nu l-s'a putut da de urmă.

Emigranți — la procuratură. Nicolae Bredea din Corbi, Avisalon Cristeanu din Ucea-de-jos, Ioan Turdeanu din Dejani și Ioan Bolovan din Begimbec voiau să emigreze în America. Ei au ajuns până la Oderberg, de unde au fost înapoiați cu gendarmii și aduși la procuratura din Brașov. Ei au fost opriți de-a emigra pe motiv, că nu 'și-au făcut încă serviciul militar.

Răsplata slugii credincioase. Ni-se scrie din Ucea-de-jos: Duminecă dimineată după-ce am eșit din biserică pe la orele 1/10 a. m. ne pomenim cu dl prim-pretor G. Urdea din Arpașul-inf. oă chiamă pe Toma Roșuța la sine, și înaintea publicului eșit din biserică pe lângă o frumoasă vorbire îl predă o icoană resp. o diplomă de recunoștință, și 50 de coroane bani în aur, trimise din partea d-lui ministru de agricultură pentru un serviciu credincios de 30 de ani la unul și același stăpân. Toma Roșuța cu lacrimile în ochi a primit diploma și banii și a mulțumit d-lui ministru și dlui prim-pretor. Dl notar I. Marinescu a ținut o cuvântare, în care a indemnât atât pe economii de câmp, cât și pe slugi, ca să fie muncitori buni și credincioși, oă atunci vor fi fericiți, și dacă nu de aiurea se capătă răsplata cel puțin dela Dumnezeu pe neașteptate, ca Toma Roșuța astăzi. *Nicolae Gurlea* econom.

Obrăsnicie pedepsită. În cercul central al orașului Londra a fost ales primar un Jidan, ceea-ce nu e de mirat, fiind partea aceea a Londrei plină de Jidani. E obiceiul, ca primarul nou ales să dea un prânz, la care invită și pe consuliile statelor străine. Jidanul primar încă a dat prânzul, dar pe consulul României nu l-a invitat, pentru că Românii, vezi Doamne, asupresc pe Ovrei. Pentru aceasta obrăsnicie Jidanul a fost chemat la secretarul de stat dela ministerul de interne, unde a fost aspru muștrat. Guvernul englez caută acum un mijloc, ca să dea satisfacție guvernului român. Într-aceea Marcus — așa-l chiamă pe obrăsnicul — își vede de treabă: pe deoparte batjocorește România, ear' pe de alta stoarce din România zeci și sute de milioane din petrolul ce cumpără acolo.

Cetitorii noștri știu, oă mai anii trecuți Evreul *Hülner* din Polna, care a omorât două fete creștine, a fost osândit de curtea cu jurați din Kuttentberg la moarte și după-ce a făcut recurs și s'a stricat sentința dintâi a fost condamnat a doua-oară la moarte. Dar *Hülner* totuși n'a fost spânzurat, ci sentința s'a schimbat prin grație împărătească la temniță pe viață. Acuma se scrie din Praga, că *Hülner* a luat crucea, care era atârnată pe perețele din coridorul temniței și trântindu-o la pământ, a scuipat-o și călcat-o în picioare. Pentru această fărădelege și profanare a sfintei cruci, Evreul a fost condamnat din nou să fie închis tot la două săptămâni în cușcă și să stea acolo nemâncat toată ziua. Aceasta pedeapsă o va suferi *Hülner* timp de un an, dacă — după-cum spune „*Alkotmány*“ — nu vor sări earăși coreligionarii lui să-l scape.

Fecior îmbrăcat în haine de fată. Maria Rechitoiu din Lupșa voia să treacă însoțită de două fete pe la Predeal în România. Una din fete însă nu era fată, ci cocogea flăcău. Era Nicolae Momernea din Lupșa, care neavând pașaport s'a adăpostit sub aripa Mariei, care avea pașaport pentru sine și pentru două fete. Descoperindu-i-se sexul Nicolae a fost adus la poliția din Brașov, împreună cu Maria Rechitoiu.

Contra stringerei de avere. Deputatul Griffet din parlamentul Statelor-Unite a prezentat un proiect de lege, prin care voește să pună margini stringerii de averi mari. În proiect se zice, că nimănui nu-l e permis să aibă o avere mai mare ca 10 milioane dolari, căci averile mai mari ca 10 milioane ascund în sine mari primejdii naționale. Parlamentul n'a primit acest proiect de lege.

Petreceri. Corpul didactic dela școala fundațională elementară de băieți și fetițe din Năsăud, aranjează Duminecă în 1 Februarie (19 Ianuarie) a. c. în sala de gimnastică dela gimnasiu, o petrecere cu joc pentru copii, care se va începe cu piesa teatrală: „Surorile“ comedie într'un act de X, predată de 6 școlărițe. Inceputul presic la 5 ore seara. Prețul intrării de persoană 1 cor.; pentru copii și studenți 40 bani. Venitul curat al petrecerii este destinat pentru ajutorarea copiilor săraci dela această școală cu vestimente, cărți, recuizite de scris, material pentru lucrul de mână etc.

— Reuniunea gr.-cat. rom. de cântări „Concordia“ din Oravița-rom. aranjează Duminecă, în 1 Februarie n. 1903 în sala hotelului „Împăratul Austriei“ de acolo sub conducerea învățătorului Ioan Bogdan, un concert împreună cu teatru.

Se va preda piesa: „Baba Hârca“, operetă comică în două acte și trei tablouri, de D. M. Millo. Inceputul la 8 ore seara. După producțiune urmează joc.

— Comitetul parochial gr.-or. din Turda invită la petrecerea împreună cu concert, ce se va aranja Duminecă în 8 Februarie st. n. a. c. cu concursul unor meseriași rom. din Turda și cu corul plugarilor din Agârbloiu în sala hotelului Central. Venitul curat este destinat pentru edificarea unui turn nou la biserică gr.-or. din Turda. Ofertele marimoase sunt a se adresa st. domn Iosif Urcan, casier.

Trei deodată. Femeia Ioana Dumitru din comuna Șarul Dornei, județul Suceava (România), a născut 3 băieți, sănătoși tun și cari au fost botezați, primind numele de Ștefan, Vasile și Ioan.

Înghetât în arest. Se scrie din Valcani: Flăcăul Antonie Trici din Valcani a răpit Duminecă seara pe fiica primarului din numita comună cu numele Caterina Jareb. Primarul, ca să nu se facă mare târboiu în sat, a însărcinat în taină pe doi servitori comunali, să-l caute pe fugari. I-au găsit în casa unei Țigănci. Pe fată au dus-o la părinți îndărăpt, ear' pe flăcău la primărie, unde l-au bătut de l-au făcut tot vătălat. După-ce l-au bătut, l-au închis într'o odaie, unde nu era foc și l-au pus pe trup comprese reci, ca să-l treacă vătălile. Până a doua zi flăcăul 'și-a dat sufletul. Ajunși primarul a trimis la părinți vorbă să vină să-și iee feciorul dela primărie, unde a fost adus mort. Primarul voia adevă să-l facă pe părinți a crede, că feciorul a fost cules de pe drumuri înghețat. Părinții feciorului însă nu s'au mulțumit cu atâta și au denunțat cazul la autorități. În urma cercetării făcute, primarul și complicitii lui au fost arestați. S'a constatat anume, că murise în urma bătăii.

La fondul de 20 bani, întemeiat de „Reuniunea socalilor români din Sibiu“ pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor români din Sibiu, au contribuit următorii: Dl R. A. dela A—na, 2 cor.; d-na Maria E. Dancăș, Rășinari, 3 cor. (Premiul primit la expoziția industrială din Sibiu); Ioachim Vintilă, paroch, 40 b.; Aron Achim, econom, 20 bani (Calvasăr). Vic. Tordășianu, 10 bani.

Din „Revista învățătorilor și învățătoarelor” din România a apărut nr. 7 (an. III) cu un cuprins tot așa de bogat și de interesant, ca și în celalalte numere. Revista apare lunar și costă pentru România pe an 5 lei, pentru Transilvania, Bănat, Crișana și Maramurăș numai 4 lei.

Sentință de moarte cassată. Curtea cu jurați din Sătmăș a fost condamnat la moarte pe Alexa Dobje și M. Bura din Homosza, pentru că au omorât pe țeranul G. Bura. Curia a cassat (șters) această sentință pentru o greșală făcută la peritracare. Se va ține o nouă judecată.

Nenorociri. În Chiuești (Solnoc-Dobica) s'a dus locuitorul Fodor Cristea în pădure la tăiat de lemne. Un trunchiu a căzut pe el și l'a omorât. Tot în comuna aceea a trecut fetița Ana Girboan pe puntea de peste valea, care curge prin sat. Ea a lunecat de pe punte și până s'e vină într'ajutor, s'a înecat.

Din isprăvile frigului. De pretutindeni, din Europa și din America, sosesc știri despre un frig înspăimântător, care prăpădește oameni și animale și scoate haitele de lupi din ascunzăturile lor.

În Sibiu au plesnit țevile dela apaduct în strada măcelarilor și s'au umplut cu apă mai multe pivnițe. În *Martinfalva* (com. Trei-scaune) au înghețat în casă ciorăparul M. Magyari. În *Nis* (Sârbia) au murit înghețați 12 țărani, cari tăiau lemne, în pădure. Cadavrele lor s'au aflat ghezând în zăpadă, în jurul unui foc aprins. În *Austria* au coborât cerbii și câprioarele dela munte și au intrat în sate. În *Rusia*, a fost un frig de 45 grade. Chiar și în *Italia* a coborât temperatura sub punctul de înghețare. Asemenea știri am primit și dela abonații noștri din America. Acum frigul a mai slăbit.

Din isprăvile beției. V. Murășan din Bujdos (Solnoc-Dobica) fusese la țerg în Olpret. Aici s'a îmbătat de a binele, dar' nu l'a fost destul, căci la reîntoarcere a mai intrat într'o cârmă, unde voia să silească încă pe doi Români să bea cu el. Aceștia n'au voit, ceea ce l'a infuriat așa de tare, încât a luat o blănă din stânginul de lemne și s'a luat după ei, s'e-i cheme la prasnici. Unul dintre cei invitați l'a smuls blana din mână și l'a ciomăgit așa de bine, că Murășan a murit după 4 zile.

P. Sârbu din Silaș (Bănat) a fost aflat mort, cu capul spart, în pivniță. Se credea, că l'a omorât cineva, dar' s'a dovedit, că l'a omorât spurcatul de rachiu, căci fiind beat tun, a crezut, că pivnița e oada de locuit și vrând să intre acolo a căzut pe trepte și și-a spart capul.

Părintele iertător. I. C. din Mercurea, uitându-și de porunca lui D-zeu, a ridicat mâna asupra tatălui său, pe care l'a lovit și rănit. Crima a ajuns la judecătorul — cel de pe pământ deocamdată —, care de sigur l-ar fi dat o pedeapsă aspră, dacă tatăl nu l-ar fi iertat.

Câni turbați s'au arătat prin Șelimbar și prin Turnișor. În amândouă au fost mușcați oameni. Pe cei mușcați în Șelimbar i-au și dus la Budapesta, ca să i vaccineze contra turbării.

Têrgurile de vite săptămânale din Sibiu e vorba să se sloboadă eară, începând de Marți în săptămâna viitoare, dacă nu se va mai întâmpla ceva deosebit. Publicația oficială se va face în zilele acestea.

Neorolog. Teodor Rimbaș, comerciant, a răposat în 23 Ianuarie, după un morb îndelungat, în etate de abia 22 ani. Rămășițele pământești ale iubitului defunct s'au așezat spre repaus etern Duminecă, în 25 Ianuarie st. n., în cimiterul bisericii gr.-or. din Hunedoara. Nicolau Rimbaș, Tița Rimbaș, ca părinți.

— În *Tirnova* a răposat bravul Român *Filip Lungoea*, în etate de 69 ani, și a fost înmormântat în 14 Ian. a. c. Cântările funebrele le-a executat corul gr.-cat. Cuvântarea funebrelă a ținut-o vrednicul preot Avram Socaciu, din German. Pe mort îl deplâng frațele Petru Lungoea, soția sa Ana, fiica Elena, Rusalin Bugărin, coderan la societatea căilor ferate ungare din Reșița, și nepoatele Elena, măritată după măiestrul Ioan Gîrgioc, (măiestru de fer) și Pătruța. Răposatul și-a crescut întreaga familie în frica lui D-zeu.

Dar pentru biserică. Simion Becheș, văzând starea aproape de ruină a bisericii noastre, s'a îndurat a ne dona cu scop de a o repara 200 coroane; ear' Simion Lascu, Zosim Nistrea, Iftin Stanciu, Ioan Cenușă și Ioan Gergel aflători în America, prin contribuiri benevole ne-au trimis alte 200 coroane; ceea-ce și prin aceasta le aducem mare mulțumită. De oare-ce colectanții mai sus amintiți, după cum ne-au informat, continuă cu încasarea contribuțiilor benevole, darea de seamă mai amănunțită o vom publica mai târziu. Cincul-mare, în 24 Ian. 1903. *Dionisie Stănuțel*, învățător.

Omorul din Checia română. Am fost dat încă din numărul trecut știrea despre omorul văduvei Stana Șaru. Despre acest omor ne scrie corespondentul nostru de acolo următoarele:

În comuna Checia-română în seara de 30 Decembrie c. v. 1902 a fost ucisă cu cuțitul Stana Șaru, văduva fruntașului econom Ioan Șaru, răposat în anul 1885. De abia s'a aflat în ziua următoare 31 Decembrie c. v., la orele 3 d. m., căci Stana Șaru a locuit singură. Ușile au fost încuiate, așa că venind în ziua de 31 la ea vecinii s'o cerceteze, nu au putut intra; ei vorbeau că va fi dusă la Jambolia; abia către seară văzând că nu mai vine, au căutat mai bine să nu se fi întâmplat ceva rău și au sflat la odaia a doua fereastră spartă. Intrând unii în lăuntru au aflat pe Stana moartă, plină de sânge pe haine, tăiată de cuțit la grumaz, prin piept și palme.

Patul (hainele), părilete la fereastră către stradă, toate erau sângerate. În cuină jos a fost foarte mult sânge, se vede că mult s'a luptat ucigașul cu văduva până și-a isprăvit lucrul, căci ea a fost o femeie sdravănă și sănătoasă. Moștenitorii celor 2 mesuni, cari formau averea văduvei, sînt 5 orfani, dintre cari 4 minorenți. Gendarmii au aflat pe ucigaș, un moștenitor (un frate dintre acești 5 orfani, fiilor de 18 ani). Se vorbește, că ar fi voit mai îngrabă să-și moștenească averea. Nu s'a furat nimic, banii l-au aflat, se vede că ucigașului nu l'a fost lipsă de nimic, ci s'a mulțumit cu viața văduvei. În mormântarea văduvei Stana s'a făcut în 15 Ianuarie a. c. Ucigașului D-zeu să i răspundească.

Ab. 2339.

Kabdebo a eșit din temniță. Zaratul Kabdebo din Sibiu e cunoscut și de mulți dintre Români; mai ales din comitatul Sibiului. Pe mulți l'a picat când a bancrotat pe cale necinstită. Fiindcă s'a purtat bine în temnița din Seghedin, l'a au iertat 2½ luni din cele 36, la cari a fost condamnat. Se zice, că va merge la Budapesta.

O faptă nobilă. Între cei plecați din Viștea-inferioară (comit. Făgăraș) la America a fost și locuitorul N. Dancu. Acesta a fost însă oprit în New-York să intre în America, așa că bietul om cheltuisse o sumă mare de bani înzadar. După-cum aflăm, tovarășii, cu cari a plecat la America, contribuie în fiecare lună câte o sumă mai mică, cu care să-și plătească apoi omul datoria făcută când a vrut să emigreze. Fapta aceasta arată din nou inimă nobilă a Românului, care nu-și părăsește pe soțul sau la necaz. De altminteri despre astfel de fapte nobile ni s'a mai scris din America: pe mulți, cari sînt fără lucru, li ajută cei-ce sînt mai norocoși, până-când apucă și ei într'o fabrică.

Sinucidere. În Sebeșul-săseș s'a împușcat judecătorul Kormos, care era bolnav. El avea ideea fixă, că suferă de rac moștenit la stomac.

Încă un leac contra ofitei. Profesorul Tizzoni dela universitatea din Bologna (Italia) a ostit în 24 Ian. înaintea Academiei de științe un raport despre vindecările făcute la tuberculoși cu ajutorul serului descoperit de doctorul Panichi.

Zăpadă roșie. În Rața (Sârbia) a căzut în săptămâna trecută zăpadă roșietică violetă. Cercetându-se mai de aproape s'a văzut, că zăpada era amestecată cu o mulțime de gîndăceli foarte mici, de culoare roșie. Se vede, că aceștia au fost aduși de vre-un vînt din depărtare și dela ei a căpătat și zăpada culoarea.

Înecat. Ni se scrie din Sebeșul-săseș: Duminecă, în 25 Ianuarie băiatul de 12 ani al lui Nicolae Opincariu s'a dus dimineața pe la 8 ore la riu să aducă o botă (doniță) de apă. Bota l'a scăpat în riu și băiatul, plecându-se după ea, încă a căzut în apă. Abia după amiază la 2 ore l-au aflat oamenii sub ghiață, dar' mort. *Nic. Man.*

Tatăl nostru polonez E știut, căte asupriri îndură Polonii din Germania, unde încă vor să le răpească limba. Un naționalist polon a făcut un „Tatăl nostru”, pe care-l rostesc Polonii. Eată-l:

Tatăl nostru, care ești în ceruri, dă-ne nouă regatul Poloniei!

Scapă-ne pe noi din sclăvie!

Dă-ne nouă pâinea de toate zilele, dar' nu cea udată de sânge și otrăvită de răutatea inimiilor noștri!

Iartă-ne nouă păcatele înscrise pe săbiile noastre!

Nu ne lăsa să cădem în ispită de a renunța la Polonia!

Scapă-ne de cel rău, care e stăpînirea dușmanului.

Logodnă. Dl. Emanuil Suciu, învățător în Măgărei, și-a încredințat în 12 Ianuarie de viitoare soție pe domnișoara Maria Mălăncrăvean din Bărghiș.

— Se anunță că tinărul George Vasu, învățător din Arpașul-inferior, s'a fidanțat cu d-șoara Aurelia Compuța din Porumbacul-inferior.

Hymen. Ana Giurcoiu și Bucur Sass, absolvent de teologie și învățător, își vor celebra cununia Duminecă în 19 Ianuarie st. v. 1903 la orele 2 d. a., în biserica gr.-or. din Rășinari.

Și-a temut mireasa În comuna Zuedan-Patak s'a întâmplat la 24 Ian. o dramă sângeroasă. Tepeș Ioan Nicolae a ucis printr'un glonț pe Paraschiva Fruca — din gelosie. Ucigașul a fost prins și dat pe mîna gendarmilor. Nenorocita fată, care era mireasa ucigașului, a murit în ohinuri mari.

„Femeia și Familia“. Foata literară-beltristică, anunțată în nrul trecut, a eșit azi de sub tipar. Nrul eșit cuprinde o mare bogăție de material, variat și plăcut. Formatul noului foi e ca și al foii noastre și are 8 pagini. Din bogatul cuprins amintim: Grigore Alexandrescu (biografie și serieri), 2 romane (în urmare) o schiță, un roman (în foia) o humorescă frumoasă, cu titlul: *Călăuz de bal, descrieri din Maroc, unde este acum reșcoală etc.* apoi o mulțime de glume, felurimi, de ale casei, de-ale bucătăriei, știri din România și din alte părți etc. și în sfârșit moda. Sînt trei ilustrații de modă, o haină de doamnă, una de domnișoară și o cămașă bărbătească; la foate este alăturată o coală pentru croitura acestor haine ilustrate.

Foata are o înfățișare drăgălașă, limbă plăcută și ușoară. Atragem luarea aminte asupra acestei foi și o recomandăm cu căldură tuturor, îndeosebi familiilor noastre dela țeară. „Femeia și Familia“ cuprinde un material de citit potrivit familiilor noastre și o mulțime de sfaturi și povești.

Cei ce doresc să aibă nri de probă să se adreseze la dl. Silvestru Moldovan, în Sibiu.

Ea apare de două ori pe lună în 1 și 15 a fiecărei luni și costă:

Pe un pătrar de an cor. 250
Pe o jumătate de an > 5—
Pe un an > 10.—

Banii an eș se adreseze la unul din redactorii foii, sau d-lui Silvestru Moldovan sau Ioan E. Prodan.

Cât câștigă loteria? Societatea anonimă de loterii pe clase și-a publicat de curînd bilanțul pe ziua de 31 Decembrie 1902. Această întreprindere fondată în 1897 cu un capital de 3.600.000 coroane posedă deja o rezervă statutară de 600.000 coroane și o rezervă specială de 699.573 coroane 62 bani, care grație profitului realizat în timpul exercițiului din urmă va fi mărită cea dintâi cu 150.000 cor., a doua rezervă cu 167.524 cor. 73 bani.

Consiliul de administrație va propune în adunarea generală să se acorde acțiunilor de fondatori o sumă de 297.207 cor. 89 bani care să fie distribuită acționarilor, pe lângă aceasta să acorde dobanda statutară dela 5 la sută și o dividendă de 93 coroane (18.4 la sută) pentru fiecare acțiune de 500 cor.

Țăranul viclean. Un țăran intră într-o băcănie și cere o bucată de pâine de 5 bani. După ce luă pâinea în mână, se gândi un moment și zise: „Mai bine să mi dai un pahar de rachiu. Ia pâinea îndărăt“. Și beu rachiu. — Când voi să ese afară, băcanul îl opri: „N'ai plătit rachiu!“ — „Ți-am dat pâinea pentru el.“ — „Dar' nici pâinea nu ai plătit!“ — „De aceea nici nu o iau, Ți-o las d-tale.“ — răspunse țăranul și plecă.

Fetiță arsă de vie. Femeia Elisabeta Holló din Timișoara a închis Vineri în odă pe micii ei copilași, unul de 3 ani, al doilea de 2 ani și al treilea de 8 luni. Femeia s'a dus prin oraș în treburile ei. Când s'a reîntors, fetița de 3 ani era moartă. Cealaltă doi copilași zăceau la pămînt fără simțire. În odă era mult fum. Medicul chemat a adus la viață pe cei doi copilași, fetița însă murise. S'a constatat, că nevinovata copilă s'a jucat în apropierea cuptorului unde ardea focul; o scînteie a aprins

hainele fetiței, care a ars de vie în strictul înțeles al cuvîntului. Contra mamei neprecaute s'a pornit procedură criminală.

Recrutările în comitatul Aradului vor fi după-cum urmează: *Siria*: în zilele de 2, 3, 4 și 5 Martie; *Pâncota*: 7, 9 și 10; *Boroș Ineu*: 12, 13, 14 și 16; *Boroș-Sebiș*: 18, 19, 20 și 21; *Hălmașiu*: 23 și 24; *Chișineu*: 26, 27, 28, 30 și 31 Martie; *Alotea*: 2, 3 și 4 Aprilie; *Radna*: 6, 8, 14 și 15; *Pecșa*: 25, 27, 28 și 29 Aprilie; *Arad*: 21, 23, 24, 25 și 28 Martie.

Apel. Subscripții în numele „Societății de cultură“ din Oana-de-fer (Vaskó p. u. Nemet-Bogșân) apelează la toți domnii autori, editori și posesori de cărți rugându-i respectuos să binevoiască a dăruî pe seama bibliotecii susnumitei societăți din opurile dlor. Eventualele donațiuni, trimise la adresa susnumitei societăți, se vor primi cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. Oana-de-fer, 17 Ianuarie 1903 n. *Nicolae Potocșan*, bibliotecar. *Constantin Pausan*, președinte.

Omor în Poiana. Făptuitori ne-cunoscuți au omorît în comuna Poiana (com. Caras-Severin) pe proprietarul de oi Albert Rusalîn. S'a constatat, că 4 inși au fost făptuitorii. Ei au vrut să fure câteva oi, dar' fiind om puternic s'a luat la ceartă și luptă cu ei. Tălharii, ca să nu fie tradați, l-au omorît. Gendarmii îi caută, dar' până acum nu le au sfiat urma.

Păpușile reuniunii agricole.

(Act de recunoștință).

Când cu expoziția noastră industrială am fost arătat intenția ce avem de a întregi colecția de păpuși cu exemplare din ținuturi românești încă nerepresentate.

Stăruințele noastre au avut de urmare, că doamnele *Ioana Rebega* și *Raveca Manta* au luat asupra lor gresua sarcină de a costuma păpușii, ce le-am fost imbiat întocmai după portul din Gurariului (comit. Sibiu). Generoase, foarte îndemînatice și inspirate de nobilul zel cum sînt, aceste doamne, de prevăzut era, au isbutit să costumeze păpușii decum nu s'ar fi putut mai nimerit. Portul acestei mîndre păpuși, lucrat întocmai după al țărancelor din Gurariului, e vrednic de admirat.

Nu mai puțin isbutită și drăguță e păpușii, pe care o au costumat vrednică și zeloasa preoteasă din comuna *Marpod*, doamna *Maria Bologa*, dimpreună cu doamna preoteasă *M. Bologa sen.* și cu ajutorul unor harnice țărance aparținătoare „Reuniunii femeilor române din Marpod“.

Aceeași se poate zice despre o a treia păpușă frumoasă și foarte interesantă, gătită prin câteva femei și fetițe tot atât de harnice, în frunte cu vrednicele doamne *Zenovia Dan*, soție de primar și *Eufrosina Ruca*, soția învățătorului, toate din *Rucăr* (comitatul Făgăraș).

Pentru aceste costumări anevoioase și costisitoare, subscrierul birou în numele reuniunii noastre agricole exprimă amintitelor doamne cea mai călduroasă mulțumită.

La expoziție avurăm 12 păpuși. Prin adaugerea alor trei, colecția noastră numără astăzi 15 păpuși, una mai chipeșă

și isbutită ca cealaltă și reprezentând fiecare un port deosebit din tot atâtea ținuturi.

Pregătirea cunoscutelor albumuri căgunează reuniunii noastre grele jertfe bănești, ceea-ce însă nu ne poate opri de a cumpăra și în viitor păpuși mari, pe cari bucuror le imbiem cui ar binevoi să la acupră și sarcina costumării pe speșele sale.

Din comitatul Sibiiului avem păpuși costumate deajune. Cu atât mai binevenită va fi costumarea în portul din comitatele și număroasele ținuturi încă nerepresentate.

Cu această ocazie iertat fie-ne să destăinuim tristul fapt, că *apelul nostru în cauza albumurilor* n'a găsit răsunetul cu drept cuvînt așteptat. Re-nuim dar' rugarea, ca în scopul copierii să ni-se trimită de pretutindenea (afară de comitatul Sibiiu) cusături și țesături frumoase și originale, precum: cămeși, ii, învăltoare, covoare, ștergare, merindețe, fețe de masă, culmi etc.

Sibiiu, 26 Ianuarie n. 1903.

Biroul „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu“.

D. Comșa,
pres.

V. Tordășianu,
secretar.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

D-lui N. Ivin, București. În numărul viitor.

D-lui Panfilu Pop, Feldioara. Lista delegărilor s'a publicat înainte de-a sosi deslegarea d-tale. — Adresează-te direct d-lui Timoteiu Popovici, profesor seminarial, Sibiiu.

D-lui I. Voina, Târnova. Foala se trimite regulat. Primăria e datoare să Ți-o trimită acasă. Când n'o capeți, la două trei zile du-te la postă, cere o foaie de reclamat, care nu costă nimic, și capeți numărul încodată. Dacă vei face asta de 2—3-ori, se va cerceta chiar dela postă, cine e vinovatul, și atunci acela capătă peste ghiară.

Ab 2106. Anul trecut am publicat legea despre puști. Pentru acestea trebuie plătită dare. Pedepsă Ți poate da, numai dacă n'ai plătit darea și te-au prins vînzînd fără licență.

D-lui Cușean Gligor, Reșița. În „Foale“ publicăm toate amănuntele, cetește-le numai cu atențiune. Inscribeți-vă cât mai mulți, căci faceți un mare bine.

D-lui I. Buța, inv. Lunasprie. Nu putem publica titlul „P. de c. . . fl. . .“ din două cauze: întâi, ne-am murdărit „Foale“, care nu e obișnuită cu astfel de vorbe, a doua am ajunge înaintea judecării, unde am fi condamnați. Ne pare rău.

Poporeni din Periceiu. Scrisori nesubscrise nu publicăm. Noi trebuie să știm, cine ne scrie.

D-lui Gregoriu Clușan, R. v. Adresează-te la W. Mühle, grădinar în Timișoara, care are tot ce trebuie. Scrie-Ți românește. Ideea e foarte bună și v'e dorim succes.

D-lui G. Zidariu, Ieciu. Nu cumva e velociped cu trei roate? De acestea se fac deja în fabrici.

D-lui T. Bogdan, Luerin. Cei absolvenți dela preparandiile de stat au, cei dela cele confesionale n'am putut afla. Să te adresezi inspectorului de școale. Pentru-ce n'ai servit numai 8 săptămâni?

D-lui P. Giurgescu, Runc. Din greșala cu-legătorului a rămas numele d-tale afară, ceea-ce nu se va mai întempla.

D-lui Nic. Stroeșcu, Jablanța. Ispravă ai pute face numai dacă ai merge în persoană la Paris sau la Bologna (Italia), unde încă s'a descoperit un astfel de serum. Până Ța noi ajunge mai târziu, ear' medicii aceia nu-Ți dau leacul încă, fără mergînd la ei.

Pentru redacție și editură responsabil: **Victor Lazăr.**
Proprietar: Pentru „Tipografia“, societate pa-
acțiuni **Iosif Marshall.**

„Cassa de păstrare în Mercurea“

societate pe acții,

acoardă

împrumuturi hipotecare

dela suma de **5000 cor.** în sus cu **7% interese**, fără a reflecta la proviziune, la spesele de manipulare și de scris.

8 1—12

Mercurea, la 1 Ianuarie 1903

Diracțiunea.

Se dă în arândă o curte

aflătoare în piața din Șeica-mică, sub nr. 123, un loc tare acomodat pentru comerț, unde și până în prezent a fost tot boltă. Aceleia aparțin următoarele: o chilie pentru boltă, două pentru locuit, două culine, două pivnițe, un șopru, un grajd nou din piatră și o grădină mare și frumoasă.

Doritorii se adreseze la domnul **Simon Dengjel**, în Tapu (Csicsó-Holdvilág) Alsó f-megye p. u. Mike-szásza.

9 1—1

Moșie de esarândat.

În hotarul **Turzii** este de esarândat în condiții favorabile o moșie de peste 200 jug. cat. provăzută cu toate superedificările economice necesare.

Interesații au să se adreseze la administrația acestei foi.

5 3—6

Plecarea și sosirea trenurilor la Sibiu.

Trenurile pleacă dela Sibiu:

Dimineața:

La 4 ore 33 min. la Tâlmaci—Făgăraș, tren mixt.

La 5 ore 30 min. Șelimber—Cisnădia, tren mixt.

La 7 ore 41 min. Copșa — direcția Buda-
pesta și Predeal, tren mixt.

La 7 ore 44 min. Sebeș—Vinț, Arad,
Budapesta (Alba-Iulia, Hunedoara, Petroșeni)
tren de persoane.

După prânz:

La 1 oră 14 minute Tâlmaci—Turnu-
Roșu—Căneni—București, tren de persoane.

La 1 oră 5 min. Copșa (comunică numai
Marția și Vineria)

La 2 ore Tâlmaci—Turnu-Roșu—Fă-
găraș, tren mixt.

La 2 ore 5 minute Sebeș—Vinț—Deva
(Hunedoara, Petroșeni).

La 2 ore 15 minute Șelimber—Cisnădia,
tren mixt.

La 4 ore 25 min. Copșa—Cluj—Buda-
pesta, tren de persoane.

La 5 ore 5 min. Sebeș—Vinț—Arad—
Budapesta (Alba-Iulia, Petroșeni), tren mixt.

La 8 ore 25 min. (seara) Șelimber—Cis-
nădia, tren mixt.

La 10 ore 30 min. Copșa—Cluj—Buda-
pesta, Brașov—Predeal, tren de persoane.

Trenurile sosesc la Sibiu:

Dimineața:

La 4 ore 12 min. dela Budapesta—Cluj,
Predeal, Brașov, (Copșa), tren de pers.

La 6 ore 55 min. dela Budapesta, Arad,
Vinț, Sebeș (Hunedoara, Petroșeni) tren mixt.

La 7 ore 04 min. dela Copșa (numai
Marția și Vineria).

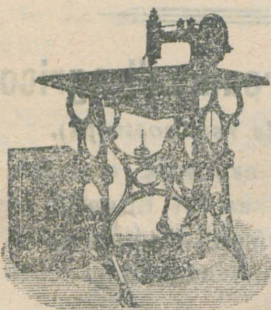
La 7 ore 10 min. dela Cisnădie—Șelimber
tren mixt.

La 7 ore 33 min. dela Făgăraș—Turnu-
roșu, Tâlmaci, tren mixt.

Gustav Dürr.

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat
cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat.

3 4—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seide & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de orice
fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află
întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de orice
fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru
fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Liste de prețuri se trimit la oerere gratis și franco.

Fabrică de casse.

Subscriși mi iau voie a face atent p. t. pu-
blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire on. public, care caută casse, să binevoască
a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-
afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în co-
merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
terate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,
fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcel-mare Nr. 8.

2 3—26

